

DRUŽINSKI TEDNIK

Od dne do dne je očitnejše, da bo bodoči svet nevaren in grd, tudi za nas Američane, če ga bo sila vladala...

Prezident Roosevelt
(Iz njegovega govora v parlamentu 4. januarja t. l.)

Leto XII.

Ljubljana, 11. januarja 1940.

Štev. 2. (534)

Danes:

Po razbitiu Češkoslovaške

Iz francoske Rumene knjige
(Gl. str. 9)

Kaj se godi v Londonu?

Skrivnostna odstavitev popularnega vojnega ministra Hore-Belisha. Kdo je kriv: Chamberlain, John Simon ali generali?

V Ljubljani, 10. januarja

Kaže, da v sedanji svetovni vojni doba senzacij še ni minila. To pot je zanj poskrbel g. Neville Chamberlain, in sicer kar za največjo od začelka septembra; tako vsaj angleški listi trdijo.

V petek zvečer pred sv. tremi kralji je predsednik britanske vlade izkrcal svojega najvažnejšega sodelavca, vojnega ministra Leslija Hore-Belisha. V angleških listih beremo, da je Chamberlain ponudil Belishi, naj bi zamenjal sedež s svojim tovarišem v trgovinskem ministrstvu. Belishi se je pa zdelo, da zanj ni sedež glavno ampak resor (v tem se odstopil minister nekoliko razlikuje od svojih tovarišev v nekaterih drugih državah), zato se je za ljubeznivost lepo zahvalil.

Ob istem času je g. Chamberlain še na drugih koncih reformiral kabineto, v nekaterih izmed resorov, ki so net, v nekaterih britanske javnosti že dolgo potrebni temeljitih sprememb. No, temeljite pravkaršnje Chamberlainove spremembe ravno niso videti.

Novi informacijski minister sir Reith (v drugih državah imenujejo ta resor propagandno ministrstvo) je Skot, velja za zelo energičnega moža in je bil v prvih dveh letih britanske radijske družbe (B. B. C.) njen organizator; v politiki je precej nepopisan list. Optimisti sicer zatrjujejo, da bo kljub vsemu za najmanj 100% boljše od svojega prednika. Lord Mac Millan, dosednji britanski propagandni minister, je bil namreč hudo, hudo star; in počasen; in birokratski — skratka živ vzor, kakšen bi minister za propagando... ne smel biti. (Zato tudi noben angleški list ne žaluje za njim.)

Druga sprememba v Chamberlainovem kabinetu po pisanju angleških listov takisto ni preveč bistvena: iz praznjenega trgovinskega ministrstva je prišel ravnatelj britanskega Kemičnega trsta Duncan, mož, ki sedi razen tega v predsedstvu angleške narodne banke in ki od septembra nadzira municijske dobave.

Tretja sprememba, nastala zaradi odslovitve — ta izraz rabijo celo nekateri angleški listi! — Hore-Belisha, je zasedba vojnega ministrstva samega. Ta resor je dobil dosednji trgovinski minister sir Oliver Stanley. Zakaj ravno on, angleški tisk doslej še ne razume.

Kaj je bil pravi vzrok odstopa britanskega vojnega ministra?

Ce hočemo reproducirati tisto razlago, ki je največ srečamo v angleških, pa tudi francoskih in nevtralnih švicarskih listih, bomo zapisali, da so Hore-Belisho vrgli generali. Odstopil minister je bil namreč velik reformator britanske vojske in je pri svojih reformah le prerad prezr starodavne tradicije in preskočil zastarele predsodke. Zato si je nakopal sovraštvo starejših generalov.

Mogoče; najbrže je celo res. Toda to — bi človek rekel — še ni mogel in ni smel biti vzrok, da predsednik vlade meni nič tebi nič in menda celo brez njegove vednosti odstavi sposobnega ministra. To ni samo naše mnenje; z gornjimi besedami smo hkratu izrazili tako rekoč eno-dušno stališče vsega angleškega tiska (izvzemši Times kajpada).

Kajti treba je vedeti: Hore-Belisha je bil eden izmed najbolj priljubljenih britanskih ministrov. Angleška javnost ga je bolj cenila kakor katerega koli drugega ministra — izvzemši Winstona Churchilla. Zaupanje, ki ga je narod imel vanj, je izviralo v dobronamerni odločnosti, ker je računal z vojno in ker je zato Veliko Britanijo smotno vojaško pripravljaj nanjo. (Tako je pisal po odstopu Hore-Belisha največji londonski list Daily Express.)

Toda tako ne piše samo en list; tako ali podobno piše razen Timesa vesoljni angleški tisk. Šele zdaj se vidi, kako priljubljen je Hore-Belisha; zakaj takšnih slavospevov v časopisih vseh smeri — ugotavlja bazelski list Basler Nachrichten v dopisu iz Londona — je minister sicer deležen na Angleškem kvečjemu... po smrti.

HORE BELISHA,
odstopilvi britanski vojni minister

OLIVER STANLEY,
novi britanski vojni minister

Način, kako je Chamberlain odstavlil svojega vojnega ministra, je zbudil na Angleškem po eni strani senzacijo, po drugi strani pa ogorčenje. (Da si more to čustvo duška dati v časopisju, zdaj, sredi vojne, je — mimo grede — dokaz, da angleška demokracija ni ravno na slabih nogah in da kljub neutajljivim hibam še zmerom ne bo leha za arteriosklerozo.) Daily Mail in Daily Express trditva celo, da je bil Belishev odstop senzacija celo za njegove ministrske tovariše (razen — po pisanju curiške N. Z. Zeitung — za Johna Simona). Če bi voda gorela, bi bila takšna naglica še nekako razumljiva; tako pa —

UNITY MITFORDOVA
(Gl. članek v 3. in 4. stolpcu)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 35-32. — Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znak.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Franciji na leto 40 lir, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu enostolpna petlinjska vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4-50 din. V dvojnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod se pospeši. Pri večkratnem naročilu popust.

Prve tri hčere, Pamela, Deborah in Nancy Mitfordove žive v Londonu razkošno življenje in se po svojih močeh trudijo, da spravijo v promet očetov denar. Drugače kronika o njih kolikor toliko molči.

Zato se pa z drugimi tremi tisk toliko bolj ukvarja.

Jessica je fanatična skrajna levica; znano je, da je svoj čas zbežala iz očetove hiše in jo mahnila na Špansko, da je bila lahko pri svojem bratranču Edmundu Romillyju, nečaku Winstona Churchilla, milčniku v republikanski armadi.

Diana, poročena s članom velebogate pivovarske družine Guinnessov in ločena, se je skrivaj poročila z

nepomembnim voditeljem angleških fašistov sirom Oswaldom Mosleyem. Unity, najmlajša,

je zadnja leta preživela več v Berlinu kakor doma na Angleškem. Ko je počila vojna, so pisali listi, da jo je zadel živčni šok, tako strašno se ji je zdelo, da bi mogli biti Nemčija in Anglija sovražnici. Ugibali so celo, da se je ustrelila ali pa da je nekdo izvršil

nanjo atentat. Vsekako drži, da vse te štiri mesece do začetka januarja ni bilo glasu o njej.

Zdaj vidimo v francoskih in angleških listih slike, kako jo na nosilnici prenašajo iz vlaka na ladjo, iz ladje na vlak in iz vlaka na avto. Prepeljali so jo namreč v njeno domovino.

Doslej še živ krst ne ve, kaj se je zgodilo z njo tiste usodne dni ob začetku vojne. Da se je nekaj zgodilo, je neizpodbitno. Kaj, bo pa najbrže ostalo večna skrivnost — razen če se ne bo razočarana Unity nekega dne vendarle odločila, da pride z besedo na dan.

Ze spet Simon!

V londonskih parlamentarnih krogih mislijo, da je Chamberlain odstavlil Hore-Belisho pod tujim pritiskom. V zvezi s tem imenujejo ime siru

Maršal Budjenti, znameniti konjeniški general sovjetske vojske, je baje prevzel vrhovno poveljstvo ruskih armad na finskih frontah

Johna Simona, češ da je razen predsednika vlade samo on vedel, kaj se pripravlja.

Siru Johnu Simonu je nekaj mesecev pred vojno neki liberalni poslanec vpriči vse spodnje zbornice vrgel v obraz očitek, da je njegovo ministrovanje že sedem let narodna nesreča za Anglijo. Danes pa neki listi kar neprikrito obujajo spomine na prvo svetovno vojno, ko je sir Simon rajši odstopil kot notranji minister (2. januarja 1916.), kakor pa da bi nosil soodgovornost za uvedbo obvezne vojaščine. Zanimivo in značilno je, da se Simonovo ime spet pojavlja v zvezi z vojnim resorom. Da ni nemara tod pravi vzrok Belishevega odhoda?

K rusko-finski vojni: Na gornjem zemljevidu kažejo puščice gibanje ruskih čet na finskih od začetka vojne 30. novembra l. l. Na frontah pri Petsamu, Salli, Suomusalmiju, Nurmesu, Leksi in Tolvajärvi so Finci s protinapadi odbili sovjetske čete in jih ponekod celo pognali čez mejo nazaj (kakor kažejo puščice). Južno od Salla označuje spodnja puščica pokrajino, kjer so finske smučarske patrulje prodrle celo na ruska tla. Na Karelijski ožini je črtasto zarisana Mannerheimova črta, finski Maginotov obrambni pas, ki so se ob njem po poročilih listov doslej vsi sovjetski naskoki razbili

Diktatorka ženske mode v Hollywoodu

Kaj pripoveduje o filmskih zvezdah najslavnejša šivilja ameriške filmske prestolnice

Hollywood, januarja.

V enem največjih filmskih podjetij v Hollywoodu stanuje šestdesetletna gospa Lissy Coulterjeva, ženska, ki riše in kroji obleke filmskih zvezd. Vse najlepše obleke, ki jih nosijo hollywoodske zvezde v svojih filmih in ki jih me tako občudujemo, izgotovijo šivilje pod nadzorstvom te stare dame. V svojih salonih ima petdeset nameščen in že 42 let dela za največja filmska in gledališka podjetja.

V teku svojega dolgoletnega dela je porabila že več kot dva milijona metrov različnega blaga. Pred petnajstimi leti, ko so bili v modi še živalski filmi, ni delala samo lepe obleke za filmske igralke, temveč tudi pižame za slone, frake za miši in škornje za tigre. Ta moda je pa hvala Bogu minila in zdaj se je stara dama še z večjim zanimanjem posvetila toaletam filmskih zvezd. Po njenih krojih se oblačijo vse filmske zvezde od božanske Grete Garbo do najneznatnejše statistke.

Gospa Coulterjeva je pravi mojster v svoji stroki. Njene modele občudujejo ženske vsega sveta in jih pridno posnemajo. Neprestano mora ustvarjati nove modele. Vsa se je posvetila svojemu delu samo nekaj strahovito sovraži, nekaj, brez česar tudi njen

posel ne bi šel tako gladko od rok, namreč pomerjanje oblek.

»Dorlejš se nisem naletela na filmsko zvezdo, ki ne bi bila nervozna,« pravi gospa Coulterjeva. »K pomerjanju pridejo v strahovitem stanju. Sama sem sicer mirna in potrpežljiva, toda pogosto me katera spravi iz ravnotežja in takrat ji v obraz povem svoje mnenje. Filmske zvezde smejo namreč obleči samo tiste obleke, ki jim jih sama predložim. Zaman protestirajo in zahtevajo drugo obleko, kajti jaz najbolje vem, kaj se jim poda in v katerih oblekah so najbolj mi-kavne. Njega dni so bili tigri in sloni pri pomerjanju bolj potrpežljivi od današnjih filmskih zvezd.«

Gospa Coulterjeva je diktatorka ženske mode v Hollywoodu. Filmske zvezde se je hkrati boje in se ji skušajo prikupiti. Kajti od nje pogosto zavisi njihova kariera in z njo njihova bodočnost. Pogosto se zgodi da gospa Coulterjeva v eni sami noči skroji po petnajst oblek. Zjutraj jih sešijejo, opoldne jih pa igralke že oblečejo za filmanje. Gospe Coulterjevi ni treba pri blagu prav nič varčevati. Zato ni čudno, da bi blago, ki ga porabi v njenih salonih v enem letu, zadostovalo za obleke tisoč in tisoč dekletom.

Na zahodni fronti pride vsak dan do manjših spopadov oglednih čet. Na sliki vidimo francosko patroljo, ki je pravkar zavzela popolnoma razstreljeno hišo, kako strelja skozi okna na umikajočo se nemško patroljo.

Plinska maska je več ko sto let stara

Plinska maska ni izum našega stoletja. Kakor hitro so iznašli pline in moderni način vojevanja, so naredili tudi plinsko masko. Izumil jo je neki delavec 1825. leta. Kakor vidimo, bi mogli že pred štirinajstimi leti praznovati njeno stoletnico. Njena prva oblika je bila komaj malo drugačna od današnje.

Plinska maska iz l. 1825. je bila sestavljena iz krožnega dela, ki je zakril ves obraz in se pripel z jermenom na vrat. Oči so bile steklene, da je mogel vojak videti. Dihali so pa skozi črvo, ki je viselo čez kolena. Prvi »plini«, proti kateremu so se borili, je bil navaden dim, ki ostane, kakor je znano, zmerom v višjih plasteh zraka. Druga cev je vodila iz ust v malo vrečko, kjer je bila namočena goba, ki je vpijala plin in prah.

Kakor vidimo, je bila tedanja plinska maska precej primitivna, v bistvu pa ne dosti drugačna od današnje.

Peterke se bodo vrstile k staršem

Newyork, januarja.

Dionnske peterke, ki so jih vzgajali na stroške kanadske vlade, se bodo zdaj na željo svojih staršev preselile v svoj rojstni kraj, k svojim staršem. Tam jih bodo vzgajali skupno z njunimi sedmimi sestrami in brati.

Dr. Dafos, zdravnik peterk in gospod Dionne, njihov oče, sta pa sklenila, da bodo zgradili veliko hišo, kjer bo stanovala vsa družina in bodo starši lahko nadzirali šolsko in versko vzgojo svojih peterk.

Dr. Dafos bo pa še naprej ostal zdravnik peterk, kakor je bil že od njihovega rojstva.

Pes — vojni ubežnik

Pariz, januarja.

Te dni je pariški stražnik prijel psa po imenu »Boy«, ker je ubežal iz fran-

coske »pasje čete«. Francozi so namreč mobilizirali tudi 10.000 psov. Ta zvesti Boy je tako zaloval za svojim gospodarjem, cirkuskim artistom Mauricem Haukeom, da je z Maginotove linije zbežal nazaj v Pariz. Ko ga je našel stražnik, je bil ves sestradan in

Vojvodinja Windsorska se je z vso vneto posvetila samaritanskemu delu v francoskem rdečem križu. Na sliki jo vidimo v popolni opremi na delu tik za Maginotovim utrdenim pasom.

Je imel čisto krvave podplate. Stražnik ga je potem odvedel na stražnico, dokler niso našli njegovega gospodarja.

Tako je zvesti Boy svoj dobri voh, zaradi katerega so ga mobilizirali, rajši uporabil za to, da je našel pet domov. Tako, ko se bo nekoliko opomogel, ga bodo spet poslali na Maginotovo linijo. Pravijo pa, da zaradi ubežništva ne bo prav nič kaznovan.

Katera igralca sta v Ameriki in na Angleškem najbolj priljubljena

London, januarja.

Neki londonski filmski list je dovršil svojo letošnjo anketo med ravnatelji kinov v Veliki Britaniji in v Ameriki, da bi izvedel, s katerimi filmskimi zvezdami in zvezdniki so lani filmska podjetja največ zaslužila.

Dobil je tele odgovore:

V Veliki Britaniji so najbolj priljubljeni: 1. Deana Durbinova; 2. Micky Rooney; 3. Shirley Templova; 4. Robert Taylor; 5. Jeanette Mac Donaldova; 6. Spencer Tracy; 7. Errol Flynn; 8. George Formy; 9. Nelson Eddy; 10. Gary Cooper.

V Ameriki so najbolj priljubljeni: 1. Micky Rooney; 2. Tyrone Power; 3. Spencer Tracy; 4. Clarke Gable; 5. Shirley Templova; 6. Bette Davisova; 7. Alice Faye; 8. Errol Flynn; 9. James Cagney; 10. Sonja Henie.

Tatu »Nebrižnika« so obsodili

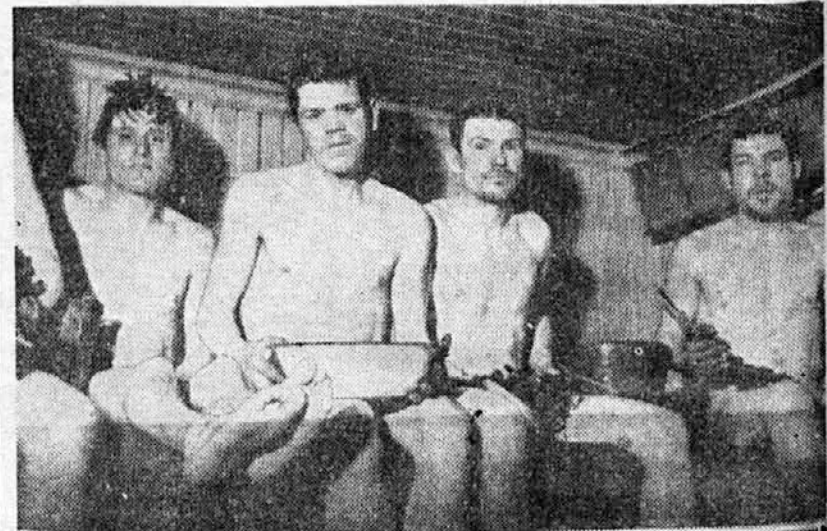
Pariz, decembra.

Ruskega slikarja Boguslavskega, ki je v začetku vojne ukradel iz pariškega muzeja Watteauovo sliko »Nebrižnika«, so obsodili na pet let ječe. Za pet let je tudi izgubil pravico živeti na Francoskem.

Madelaine Carollova se bo ločila od svojega moža

London, decembra.

Znana filmska igralka Madelaine Carollova, ki zdaj živi v Ameriki, je vložila tožbo za ločitev zakona. Ločiti se hoče od svojega moža kapitana Filipa Astia, ki živi v Londonu. Kot ločitveni vzrok je slavna igralka navedla, da njen mož zadnji čas z njo zelo grdo ravna. Izjavila je, da je bila sicer v prvih letih svojega zakona popolnoma srečna. Poročila se je leta 1931.

Dve sliki o ruskih ujetnikih na Finskem. Na gornji sliki: ruski ujetniki v finski parni kopeli pred odhodom v ujetniško taborišče. Na dolnji sliki: ruski ujetniki so se že okopali in preoblekli. Na desni vidimo kup ruskih vojaških oblek, ki so jih Rusi odložili.

Siromašne študentke so odprle delikatesno trgovino

Budimpešta, januarja.

Skupina dvanajstih študentk je pred božičnimi prazniki odprla v središču Szegedina veliko delikatesno trgovino.

Mlada dekleta so odprla trgovino, da bi lahko z denarjem, ki ga bodo zaslužile, končale svoj študij na vseučilišču. Vse mesto je to početje szegedinskih študentk sprejelo z velikim navdušenjem. Trgovina je vedno polna kupcev. Še prav posebno veliko jih je bilo za božične praznike.

Tudi vseučiliške oblasti so z razumevanjem in simpatijo sprejele podjetnost mladih študentk, ki se tako pogumno bore za svoj obstanek.

Avtomobilske dirke za deklice in dečke od šestega do štirinajstega leta

Newyork, januarja.

V mestu San Marino v Kaliforniji so vse bolj priljubljene avtomobilske dirke za deklice in dečke od šestega do štirinajstega leta.

Zanimivo je to, da smejo na teh tekmah tekmovalci samo oni tekmovalci, ki so si sami zgradili svoja vozila. Motor avtomobila pa ne sme imeti več ko dve konjski sili.

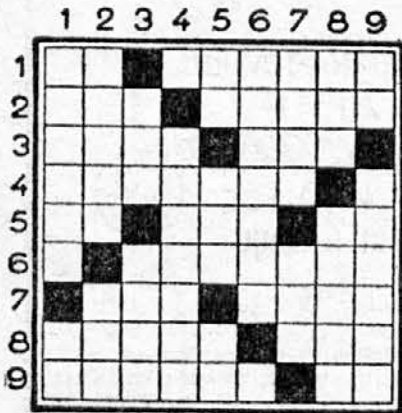
Francoski prezident Lebrun je dobil te dni v dar nove znamke, ki jih bodo v letu 1940, prodajali v korist protituberkulozne lige.

Gornjo sliko je naredil finski vojaški poročevalec po finski zmagi pri Salli. V ospredju vidimo vojaški plen, med drugim še natovorjen ruski vojaški voz s Stalinovo sliko.

UGANKE?

KRIZANKA

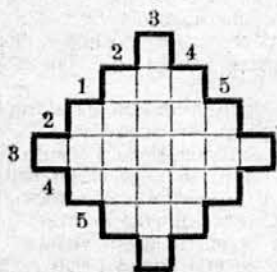

Pomen besed:

Vodoravno: 1. osebni zaimek; naslov kitajskega ali japonskega cesarja — 2. zločinec; institut — 3. zemljiška mera; lep — 4. poverjenik — 5. kratka za leto Gospodovo; drag; živalski glas — 6. skitalec — 7. pečat; zavitek — 8. svetopisemska oseba; vladar — 9. sovjetski ledolomilec, znan iz reševalnih ekspedicij; kazalni zaimek.

Navpično: 1. češki kralj; kratka za sportno društvo — 2. ljudstvo; svetloba — 3. krajevni prislov; reka v zetski banovini — 4. mesto v Franciji — 5. predlog; preobleden; kemijski znak za litij — 6. prst — 7. član izumrlega naroda; vas v kočevski občini Fara (tudi nekdanji ban) — 8. dolina; mešanec belega in črnega plemena — 9. predlog; mesto v sovjetski republiki Uzbekistanu.

CAROBNI LIK

Pomen besed navpično in vodoravno:

1. sorodnik, 2. je sveta vladar, 3. armadni poveljnik, 4. perzijski kralj (521—485 pr. Kr.), 5. paradiz.

SKRIT PREGOVOR

VLADA — JUTRO — PODNEBJE — POSODA — CVETJE — MELONA — REPATICA — ROGATEC — MOSTAR — TOVOR — KRANJ — MINISTER — NAKANA — ZAVEST — SVILA — VREDNOST — KOSTANJ — BUTICA.

Iz vsake besede vzemi dve zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

STOPNICE

1. A
2. AA
3. AAA
4. ABBB
5. BBBB
6. OORRR
7. RRRTTTT

Pomen besed: 1. samoglasnik; 2. ploskovna mera; 3. zabavišče; 4. sorodnik; 5. mesto na Češkem; 6. blago; 7. cirkuški umetnik.

Vsaka beseda je sestavljena iz črk prejšnje in še ene nove.

DOPOLNILNICA

OUPSODAABUU

AADOONTASAA

Vstavi v srednjo vrsto ime in priimek slov. sodobnega pisatelja, pa dobiš v navpičnih vrstah besede.

OPEKE

UGA AVS
AKO RAJ GAR
JEZ MAL ODR CEN

Uredi te opeke tako, da ti bodo dale lep rek.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Krizanka: Vodoravno: 1g. Kosovo, god. sabor, uban, led, Maribor, ar. kom. da, dogodek, ded, Nina, Peter Man, Aleman, Ra. Navpično: 1. iguman, pa, Golar, del, dar, dete, Nikodem, os, bog, Ra, Salomon, Oher, dlm, vod, denar, or, nakana.

Premikalnica: nosorog, stonoga, pelikan, Magičen kvadrat: kazen, Adela, zenit, Elja, Natan.

Posetnica: Hotelski ravnatelj. Plot: Kdor se s kruhom tepe, ga bo še stradal.

Veriga: korito, Toledo, dolina, napaka, kačilo, lopata.

Oh, kako hudo je na svetu!

Na sobotnem trgu se srečata gospa zdravnikova in gospa svetnikova. Prva v bobrovinastem kožuhi in s kučmo na pobarvanih lasih, druga v elegantnem zimskem kostimu in v visokih, modernih škornjih. Srečata se tudi njuni kuharici, ki za njima ponižno nosita obložene cekarje. Iz enega sili frfotajoča kokoš, iz drugega štrli kost svinjske krače.

»Dober dan, gospa doktorjeva!«
»O, dober dan gospa svetnikova!«
»Že dolgo se nisva videli...«

»Saj res. Od jeseni, ko smo bili z avtom v Kamniški bistrici. Od tedaj se je že dosti izpremenilo, ali ne?«
»To pa to. Kako pa kaj pri vas, gospa svetnikova?«

»Slabo, slabo. Pomislite, kar se je začela vojna, se celo ob nedeljah ne smemo več voziti z avto na izlete. Srečni vi, ki imate zdravnika za moža!«

»Prav imate. Pokojna mami je storila prav, ko me je omožila z njim. Toda, samo pomislite, kako slabi časi so. Mislili smo na smučanje v Švico, pa nam je ta presneta vojna vse načrte prekrizala. Veste, tu pri nas se jaz še nisem smučala. No, da, hm... saj veste, človek nikoli ne ve, na kakšne ljudi naleti...«

»O, to je pa res. Zdaj je že tako malo fine družbe. Kaj pa gospodična hčerka?«

»Naša Maca? Oh, z njo je pa križ!«
Zdaj je ravno v tistih letih, ko fantje brenče okrog nje. Sicer je pa Maca pametna. Ni ji do takšnih frkolinaov, bolj po starejših gleda. No, kakšnega mladega športnega rekorderja že še povoha. Veste, kaj si je izmislila zadnji čas? Krznen plašč iz sivega perzianca hoče imeti. Nič ne rečem, lepo bi se ji podal, ko je tako srčkana, toda to je tudi za naše razmere preveč. Če samo pomislim, koliko stanejo njene plesne obleke! In ali mislite, da hoče obleči dvakrat eno? Kaj šel! Za vsak ples novo. Veseli bodite, gospa, da imate fante...«

»S pobi je pa še večji križ. Jaz tudi pravim svojim fantom: Ovirite se po kakšni bogati nevesti in ne tiščite z glavo skozi zid!« Boris ima že tri leta tisto revno študentko filozofije. Saj nič ne rečem, dekle je čedno, toda lepota še ni vse. In s kmetov je doma... Ali smo zato poslali našega Borisa na eksportno akademijo? Če vse to premislim, se kar razalostim...«

»In kakšni so ti otroci dandanes! Kakšne jezike imajo! Naša Maca pravi, naj jo pošljemo v kakšen internat, da bo imela bolj fino vzgojo. Ob misli, da bom imela potem lep čas mir pred njo, bi jo res najraje poslala. Samo z močim moram še govoriti...«

»Da, zdaj je pa res hudo na svetu. Letos v delikatesah o božiču niso imeli grozdja. Niso ga imeli, pa če bi sto dinarjev ponudila za kilo. Še vsako leto smo ga imeli na božični mizi. Da, mora biti vojna, ker so takšni slabi časi!«

»Kaj mislite, ali bo vojna ali ne bo? Jaz pravim, da bo. Zato sem se pa že tudi založila z vsem potrebnim. Mila smo nakupili za štiri leta. Toaletno in pralno. Nekaj kil čaja in kave in drugega smo tudi nakupili in shranili...«

»Oh, gospa, saj ne boste mogli ničesar s seboj vzeti. Jaz pa rajši kupujem zlatnino. Edino zlatnino bomo lahko nesli s seboj in edino zlato bo tedaj imelo vrednost. Mož pravi, da bo denar vtaknil v posestvo. Sicer pa ne verjamem, da bi bila vojna, to samo trgovci govorijo, da lahko dražje prodajajo...«

»Mislite? No, vi ste me potolažili. Ljudje so tako hudobni, tako zavistni. Kar žele si, da bi se vsem na svetu slabo godilo...«

»To je pa res. Meni je še vselej vsaka služkinja, ko je odhajala, želela, naj me vrag vzame. In tako dobra sem z njimi. Kajpak lenariti ne smejo, prah tudi ne bom jaz namesto njih brisala, na trgu bo tudi služkinja cekar nosila, zakaj sem pa gospodinja? In zdaj, ko je bil takšen mrz, je lahko šele ob pol šestih vstala. Toda posli so tako nehvaležni ljudje...«

Res je gospa. Zato, ker so ljudje tako hudobni, bo pa svet propadel. Kaj pa v kavarno, ali kaj greste?«

»Bolj redko. Imam toliko dela. Dopoldne telovadba, kopanje, masaža, popoldne izprehode, nakupovanje, zvečer gledališče ali kino...«

»Saj smo vas pogrešili. Toliko novega se je ta čas zgodilo! Gospa Cirila si je dala lase pobarvati bakreno rdeče. Takšno pomanjkanje akusa! Rdeči lasje k njenemu postaršemu obrazu! In gospa Paula se

je ločila. Ta ga je znala, ta! Plaval ji bo mesečnino, ona bo pa živela s tistim študentom. Pri Žužkovih so pa dobili hčerko. Prav jim je. Mislili so, da bodo dobili sina, kakor da morajo imeti vsi ljudje sinove. Pridite no, bomo nekoliko poklepetale!«

»Če bom utegnila. Zdaj bom morala pa iti. Komaj nekaj dni imam novo kuharico, ne vem, če bo znala sama dušiti gosko. Pa nasvidenje, gospa doktorjeva...«

»Na svidenje in pozdravite moža!«
Odrzeli sta, vsaka v svojo smer, živi podobi današnjih dni, ko prav najpremožnejši najrajši tožijo:
»Jo, kako hudo je na svetu!«

Saška.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Ričet s kranjsko klobaso. Zvečer: Mlečni močnik.

Petek: Zelenjavna juha, krompirjevi zrezki, solata. Zvečer: Krompirjev golaž.

Sobota: Goveja juha z jajčno kašo, kolerabice s krompirjem, govedina. Zvečer: Zeljnata solata s krompirjem, čaj.

Nedelja: Krompirjeva juha, meso v omaki, pražen riž, solata. Zvečer: Ocvrte kruhove rezine, kava.

Ponedeljek: Kisla repa, krvavice, krompirjev pire. Zvečer: Jetra v omaki.

Torek: Goveja juha, govedina, sladka repa, krompir v kosih. Zvečer: Rižota, solata.

Sreda: Golaž, polenta. Zvečer: Kašnato zelje.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z zdrobovinimi žličniki, makaroni s sesekljanim mesom, pesa v solati, palačinke. Zvečer: Rižota, solata, kompot.

Petek: Prežgana juha, cvetačni narastek, zelenova solata, sadje. Zvečer: Rižev narastek, kakao.

Sobota: Goveja juha, nadevani ohrovt, krompir v solati. Zvečer: Kislo zelje s prekajenimi rebri.

Nedelja: Juha z ocvrtim graham, dušen puran, pražen krompir, mešana solata, pomarančni šodo. Zvečer: Svinjske zarezance, endivija, hruške v kompotu, črna kava.

Ponedeljek: Ragujeva juha, mesni nadev, zeljnata solata s krompirjem. Zvečer: pražena jetra, čaj, pecivo.

Torek: Holandski lonec, stročji fižol (ki smo ga jeseni vložili), jabolčni zavitek. Zvečer: Na masti zakrknjena jajca z opečenimi kruhovimi rezinami, ričič.

Sreda: Italijanski riž, paradiznikova omaka, ocvrte mišice. Zvečer: Ocvrti možgani, oblečena jabolka.

Pojasnila:

'Nadevani ohrovt: Glavo ohrovtu do polovice skuhamo v slani vodi. Potem odrežemo od glave vsak list posebej in mu odstranimo štrcelj. V ta list zavijemo ta-le nadev: Na masti pra-

Silhueto današnje večerne mode vam kaže gornja slika. Na prvi pogled se vam bo zdelo nekoliko nenavadna ta, večerna dečeva z enostavnim žvotkom, nabranim krilom in globoko vrezanimi žepi. Prav zato pa, ker je doslej še nismo videli, se je ne bomo tako kmalu do siteda nagledali.

Le redko vidimo, da bi bile pletene bluže tako lepo ukrojene, kakor je bluza na gornji sliki, ukrojena tako spretno, da je videti narejena iz blaga in ne pletena. Bluza je spletena iz zelo tenke in fine volne, s kar najtanjšimi pletilkami in delno v rebrastrnem vzorčku. Rebrasti vzoreček še posebno podčrta posrečeni kraj bluže in naredi postavbo vitkejšo. Bluza je spletena v kroju balonskih jopice.

Zimo malo čebule s 30 dkg svinjine, 30 dkg teletine. Ko se to prepraži, dodamo še 30 dkg riža, soli in popra. Ko je riž skoraj mehak, ta nadev ohladimo. Ohlajenemu dodamo še celo jajce. Potem zavijemo v vsak list nekaj tega nadeva in ga spečemo na masti ali pa na maslu.

'Dušen puran: Purana obložimo z rezinami slanin in ga povežemo z nitjo; potem ga denemo v kozo narezano čebulo, peteršilj, zeleno, ru meno repo in korenje. Polijemo ga z nekaj zajemalkami juhe in ga dušimo pokritega. Čez poldrugo ali dve uri ga vzamemo iz kože, odlijemo tudi mast, ki na njej zarumenimo žlico moke. H koreninam pa vlijemo malo juhe, da se odkuhajo in s to juho zalijemo prežganje. Pridamo k omaki tudi pol kozarca dobrega vina in nekoliko kapern. Prevrnemo omako in dobro oblijemo z njo zrezanega purana.

'Pomarančni šodo: Na vsak rume-njak damo po žlico sladkorja, žlico vode, poldrugo žlico pomarančnega in pičlo žlico limonovega soka. Stepemo nad ognjem, da se zgosti in speni, zavreli pa ne sme. Serviramo v visokih kozarcih z biskviti.

'Na masti zakrknjena jajca morajo biti zgornj čista, zato jih ne solimo po vrhu. Dobro namazano posodo za cvrta jajca (ponev z vdolbinami za vsako jajce posebej) dobro namažemo, malo osolimo in precej segreje-mo, nakar ubijemo v vsako posodo po eno jajce in jih pustimo ob robu štedilnika, da se počasi strde. Serviramo jih lahko tudi s špinačo ali kuhano solato.

'Oblečena jabolka: Testo pripravimo tako-le: Dve celi jajci, 5 dkg sladkorne moke in 5 dkg presnega masla vgnemo in dodamo še pol zavitka pecilnega praška. Testo zvaljamo po potreseni deski v debelino noževga hrblitišča, izrežemo kakšnih 15 cm dolge in široke enakomerne kvadrate, ki jim namažemo vogle z razredčenim jajcem. Ne prevelika jabolka olupimo. Izolobimo peske, v vdolbino damo malo ribezljave mezge ali vkuhanih brus-nic, lahko tudi malo zmletih orehov; prav dobra so, če jih prej odrgnemo s sladkorjem, sladko skorjico in limo-novim sokom in jih pustimo malo le-zati. Tako pripravljena jabolka polo-zimo na krpice, ki jih zavijemo, pri-čemer ne smemo pokriti dosti testa po vrhu, nego le toliko, kolikor je potrebno. Da trdnje drži skupaj, pre-bodemo vse štiri vogle skupaj z diše-čimi klinčkom. Pomažemo z razredče-

nim jajcem, pustimo malo počivati, nakar jih spečemo v dobro pregre-ti pečici. Ko postane testo zlatorumeno, ga pečemo v manj vroči pečici. Testo se mora dobro prepeči, da postane krhko.

Nekaj o smučanju

Zimski šport se vsako leto vse bolj razvija in je pri nas zajel že skoraj vse družabne sloje. Bivanje na svežem zraku, prirodne lepote, povečano delo-vanje mišic — vse to napravi človeka odpornejšega, vselejšeja in odločnej-šega. Toda poleg vseh teh dobrih strani in poleg tega, da je zimski šport pristopen za skoraj vse sloje, tudi za tiste, ki so manj petični, so ljudje in posebno ženske, ki morajo biti zlasti pri smučanju zelo previdni.

Smučanje terja vse moči od mišic vsega našega telesa, kar utegne zelo slabo vplivati na ljudi, ki imajo slabo srce ali bolne ledvice. Napačno je mnenje, da s pretiravanjem dosežete večjo odpornost. Organizem se nikoli ne bo takoj prilagodil prilikam in ker je pri nas zima tako kratka, skoraj nimamo možnosti, da bi se organizem privadil počasi. Zato je bolje, da se ljudje, ki niso prav pri moči, zimskemu športu odrečejo in da uživajo na zim-skih sprehodih, v čistem svežem zraku.

Zimski šport pa lahko škoduje tudi drugim in ne samo osebam, ki niso popolnoma zdrave. Na primer ženskam, ki so zaposlene po pisarnah in ki od jutra do večera sede. Navadno komaj čakajo praznikov in nedelj, da se po-peljejo v planine. Dober del dneva ali noči so v vlaku in na poti, ko pridejo na cilj, so že tako in tako potrebne počitka, ker niso navajene takšnega napora. Toda kako naj potlej sedejo v koči in sedijo in počivajo, kar bi bilo zelo potrebno za njihovo zdravje! Ves čas, kar ga imajo na razpolago, prebijejo v snegu, se mučijo in pre-kučujejo ko za stavo. Domov pridejo vse izmučene. Teden dni počivajo, po-telej pa začno znova. To kajpak ne more najboljše vplivati na zdravje, po-sebno ne na zdravje šibkih žensk.

Najbolje je, da si prihranite toliko, da si privoščite vsaj deset dni bivanja v planinah. Poleg odmora, ki ste ga potrebni, se boste tudi v tem času na-vadili na klimo.

Nikoli ne pozabite nesti s seboj tem-nih naočnikov. Zarki, ki se odbijajo od lesketajočega se snega, so tako močni, da vas utegnejo oslepeti, če ne nosite naočnikov. Poleg tega morate imeti seboj mastno kremo, ki varuje kožo pred soncem in vetrom. Nikar pa takoj ne poskušajte in se ne navdu-šujte za vse mogoče akrobacije z 'dil-cami', kajti vedeti morate, da je to primerno šele po dolgotrajnem tren-ingu.

Če se boste držali gornjih nasvetov, boste videli, da bodo zimski dnevi, ki jih boste preživeli pri smučanju, zelo povoljno vplivali na vaše zdravje.

Monogrami — entel — ažur
gumbalce — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih
ročnih del

**Nogavice
perilo
dežniki**

v najboljši kvaliteti, po tovarniških
cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pred Škofijo 19

Prejernaova ul. 10

Gospodstva 2

Tyrsava 5, Palača „Slavija“

Nega rok in nog

Odstranite lošč z nohtov in si umijte roke v mlačni milnici ali mlačni vodi.

Kožo okrog nohtov dvignite s posebnim, ne preveč ostrim jeklenim orodjem.

Potem jo s koščeno paličico potisnite proti prstu.

S pomočjo iste koščene paličice namažite kožo z dobro kremo.

Nohte kratko odrežite, dokler koža ne vsrka kreme.

Izoblikujte nohte z dobro pilo, ki ne kviri nohtov.

Rahlo dvignite kožo z nohtov in jo previdno odrežite. Če se pokaže kri, položite na tisto mesto malo soli. Nohte pa nato očistite z vato, ki ste jo namočili v mlačno vodo in obrišite kremo z nohtov. Potem nohte ološčite. Če je lošč temne barve, ološčite ves noht, samo dve ozki beli črti na koncu pustite. Tako bodo prsti videti mnogo tanjši.

Če je pa lošč svetlejšje barve, pa v enem in drugem koncu nohta pustite dva polkroga.

Otresite ščetko, da ne bo preveč lošča na njej. Tako boste lahko lošč enakomerno razmazali.

Kjer se je lošč nabral preveč na debelo, ga odstranite z vato, ki ste jo navili na koščeno paličico in namočili v aceton.

Potem namažite roke s kremo.

Če delate na vrtu, ali če veslate, si nataknite široke rokavice, ki ste jim porezali konce prstov.

Če hočete imeti lepe in nežne roke, jih od časa do časa vsaj 10 minut umivajte v toplem olju.

Če hočete povečati obtok krvi in imeti lepše oblikovane roke, jih dvakrat na teden držite vsaj pol ure v slani vodi, ki mora biti pa precej vroča.

Na liter vode dajte 100 gramov soli in počakajte tri do pet minut.

Da postanejo slabi in krhki nohti čvrsti, jih vsaka dva dni namakajte po 5 minut v toplem oljnim brez dišav.

Mnogo težje je negovati nohte na nogah kakor na rokah. To pa predvsem zato, ker se rane na nogah težje zacelijo in bolj bole. Uporabljajte prav isto orodje kakor pri negi rok, samo skrbno pazite, da bo res čisto.

Če imate noge zdrave, režite in negujte nohte vsaj vsak teden enkrat. Dvignite kožo okrog nohtov, kakor ste to storili na rokah.

Potem namažite kožo s kremo. Dobro je, če to napravite zvečer, ker boste sicer umazali nogavice.

Odrežite nohte precej na kratko, toda ne preveč v meso, hkrati pa pazite, da ne bodo rasli v meso. Če se vam je pa že to storilo, je najbolje, da greste takoj k zdravniku.

Če imate zelo občutljive noge, nosite poleti izrezane sandale, v katerih se noga lahko prosto giblje. Ko obujete čevlje na boso nogo, vam proti potjenju priporočamo tale prašek: Smukec in magnezijev karbonat v enaki količini zmešajte skupaj in posujte z njim roge. Če se vam pa med nogami napravijo majhne ranice, jih namažite s kremo in ovijte z gazo.

Pete in podplate lahko pudrate z istim praškom, nikar pa nog ne mažite z masno kremo, ker to ovira pravilno dihanje kože.

Letošnja smučarska moda ni dosti drugačna od lanske

Tudi letos ne bodo ostale planine brez smučarjev. Da se bo število smučarjev zaradi slabih razmer zmanjšalo, je verjetno, toda mladina si ne bo dala vzeti priložnosti, da se naužije svežega zraka in bele opojnosti.

Letošnja smučarska moda ni dosti drugačna od lanske. Edina novost so kratke smučarske hlače, ki segajo do podkolena, tako nekako kakor moške golfске hlače. K takšnim hlačam bomo nosile bele golenice, ki se bodo tesno prilagale nog in nas bodo prijetno grele. Jopič je dolg in ima dvojen pas. Pas iz kratkodlakega krzna je podložen z usnjem. Jopič zapenjamo po sredi z vrsto gumbov; sicer ima majhen ovrtnik in štiri urezane žepce. Kadar smučamo, odložimo jopič in ga zamenjamo z životkom brez rokavov, ki ga oblečemo preko puloverja.

Drugi letošnji smučarski model je sestavljen iz vetrnega jopiča, ki je visoko zaprt in ima visok ovrtnik. Hlače so krojene po švedskem kroju, so udobne, nekoliko daljše in se ob pasu visoko zapenjajo. Nogavice, rokavice in ovrtno pahovko spletemo iz živobarvne volne.

Zelo r. dostne bomo v smučarski obleki, sestavljeni iz hlače, pumparice in kratke jopice. Jopica se zapenja po sredi z vrsto majhnih gumbov in ima na vsaki strani po en žep, ki se na zgoraj razširja. Zraven bomo nosile doma pletene nogavice. Pas in zapestnice, kapuco in ovrtno rutico spletemo v istem vzorcu kakor nogavice.

Poleg volnenih puloverov so postale jopice iz impregniranega blaga s kapuco skoraj neizbežne za zimski šport. Vse češče jih vidimo po modnih časopisih. Nekatere bluze nosimo v hlačah, druge pa preko njih. Ne samo ženske, jopice s kapuco so osvojile tudi moške. Najbolj primerne so pa te jopice za otroke. V letošnji modi ni praktične smučarske obleke, pa najši bo moška, ženska ali dečja, ki ne bi imela jopice s kapuco. Otroško obleko, ki ni iz impregnirane tkanine, dopolnjuje kapuca, spletena iz volne.

Domača obleka

Letošnja moda se je izkazala, da je precej praktična in koristna. Tako so tudi domače obleke krojene predvsem praktično, da bi nas obvarovale mraza. Spalne pidžame in domače obleke so iz toplega blaga. Domače obleke so dolge do tal, da bi obvarovale noge pred mrazom. Skoro vse so tudi visoko zaprte. Če ima pa obleka majhen izrez, varuje vrat ovrtna rutica. Gornji del pidžame je podoben športni bluzi z majhnim ovrtnikom in majlimi reverji. Zapenja ga vrsta gumbov po sredini ali ga pa zapenja dvojnna vrsta gumbov. Hlače pidžame so zmerno široke.

Kroj domačih oblek je povsem enostaven: gornji del se tesno prilaga ob pasu, spodnji del je pa razširjen. Vse se zapenjajo po sredini do pasu, pa tudi čez pas do kolen. Poleg gumbov so na domačih oblekah samo še žepi. Nekateri so vrezani na obeh

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20 - din. Po povzetju pošilja:

PARFUMERIE BALOG — STARI BECEI, Dunavka banovina.

Se nobeno zimo na večernih prireditvah nismo videli toliko pletenin kakor letos. Posebno so moderne tenčino tenke in čudovito elegantne pletene večerne bluze, prav tako zvončaste kvakčane ali pletene večerne obleke. Naša slika nam kaže popoldansko pleteno bluzo v zelo svojevrstnem kroju in v ljubki barvni sestavi. Bluzo je model neke slavne pariške šivilje. Spletena je v dveh barvah, v črni in beli barvi in se nosi kajpak samo na črno volneno krilo. Oblečemo jo za kavarno ali popoldanski obisk.

strane ob pasu, drugi so pa veliki in samo našiti.

Rokavi so takšni kakor pri srajcah. Spodaj so nabrani in imajo zapeljnice, ki je enojna ali pa nazaj zavahana. Na domačih oblekah so rokavi ozki. Na ramenih in ob zapestjih so bolj široki in nabrani.

Pidžame in domače obleke so samo iz toplega blaga, iz volnenega jerseyja ali flanele. Lahko so tudi iz toplega baržuna. Iz žameta so domače obleke najelegantnejše. Lahko jih podložimo s svilo v isti barvi ali pa tudi v kakšni drugi barvi, da se bodo lepše podale in da nas bodo spominjale na starinske obleke iz preteklosti.

Kakšno krzno je v modi

Srebrne in plave lisice so še zmerom najlepše in najelegantnejši okras zimskih plaščev in kostimov.

Letošnji zimski plašči so prav slikovito okrašeni s krznom. Pri nekaterih plaščih je ves gornji del hrbta iz krzna, sicer je pa ves plašč zvon-

Naša slika nam kaže čudovito lepo večerno obleko iz tafta. Tako natanko se prilaga k životu, da bi malone mislili, da jo je šivilja kar na modelu splela. Obleka je temnomodra in ima srebrnove vstavke iz tafta. Njen kraj je pa takšen, da je primerna samo za zelo vitke in visoke dame.

časte oblike. Iz krzna so tudi gumbi, ki se z njimi plašč zapenja po vsej svoji dolžini. Za to navadno uporabljamo kratkodlake krzno.

Pogosto boste videli široka krznena ramena, ki so nanja pritrjeni rokavi. Včasih pa krzno iz ramen kar neposredno prehaja v krzno kapuco, ki je letos še posebno v modi.

Iz bobrovine delajo visoke vratnike, ki pokrivajo ušesa. Namesto zapestnic na rokavih pa nosijo modne da-

Pozor!
Prihodnjič:
Elegantna bela pletena bluz

me krznene rokavice. Prav tako lahko namesto zapestnic pošljemo pol rokava s krznom. V tem primeru se krzno pod komolcem tesno oprijemlje roke, nad komolcem se pa rokav razširi. Kolikor več krzna je na rokavih, toliko manj ga je okrog vratu. Včasih je okrog vratu samo toliko krzna, da lahko zavežemo pentljo.

Prav tako kakor smo poleti pošile obleke z raznimi trakovi, bomo zdaj pošile plašče s krznom. Širina trakova ob robu plašča je pa odvisna samo od ovrtnika. Čim manjši je ovrtnik, tem večji je krzneni rob.

Perzjanec je še zmerom najelegantnejši okrasek zimskih plaščev. Z njim lahko plašče kar najbolj slikovito okrasimo. Nekatere Parižanke nosijo rdeče plašče iz tenkega velurja, pošite z vodoravnimi in navpičnimi progami iz perzjanca. Seveda je elegantnejši pa tudi mnogo dražji plašč, ki ima ves zgornji del pošit s perzjancem. Zgornji del je potem tako vrezan, kakor bolero in ima zelo široke reverje. Bolero spredaj prosto pada, zadaj pa je z usnjenim pasom pritrjen na plašč.

Plave in srebrne lisice so še zmerom najbogatejši okras vsakega plašča. Nekateri plašči imajo kot edini okras široko progno lisice pristo čez prsi. Prav tako nosijo tudi lisice pristo ob spodnjem robu plašča.

Letos niso v modi celi krzneni plašči. Zvečina je krzno na plašču samo okrasek k blagu. Lahko nosimo s krznom pošit hrbet, medtem ko je prednji del iz blaga. Tudi rokavi so zelo različno pošiti s krznom. Včasih je spodnji del rokava iz blaga in je zgornji del iz krzna ali pa narobe.

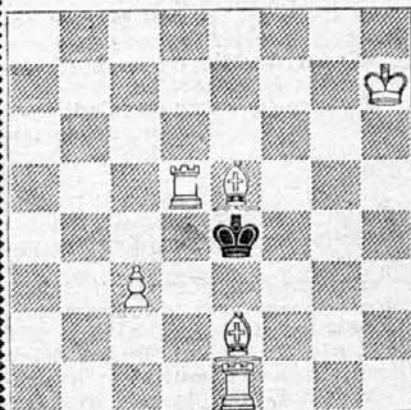
Športni plašči so pa večinoma pošiti samo z usnjem, ali pa z jelovino.

Mufi so letos še prav tako v modi kakor lansko zimo, prav tako tudi krznene kučme in s krznom okrašeni klobuki.

ŠAH

Problem št. 3

Sestavil Samuel Loyd (1857)

Mat v 3 potezah

Za ta problem je dobil Loyd 2. nagrado ameriškega šahovskega časopisa »Chess Monthly«. To je bilo pred 82 leti... (B 77)

Klasična kratka partija

Italijanska igra
(London 1841)

Beli: Popert Črni: Cochrane

1. e4	e5
2. Sf3	Sc6
3. Lc4	Lc5
4. c3	De7
5. o-o	d6
6. d4	Lb6
7. Le3	Sf6
8. Sbd2	Lg4
9. d5	Sd8
10. Lxb6	a×b6
11. Dc2	Sh5
12. h3	Ld7
13. Kh2	o-o
14. Sg1	f5
15. Dd1	Df7
16. e×f5	D×f5
17. g4?	D×f2 šah
18. T×f2	T×f2 šah
19. Kh1	Sg3 mat.

(H 9)

Škotski gambit

(Pariz 1888)

Beli: Dr. Frazer Črni: Taubenhaus

1. e4	e5
2. Sf3	Sc6
3. d4	e×d4
4. S×d4	Dh4
5. Sc3	Sf6?
6. Sf5	Dh5
7. Le2	Dg6
8. Sh4	Črni se vda.

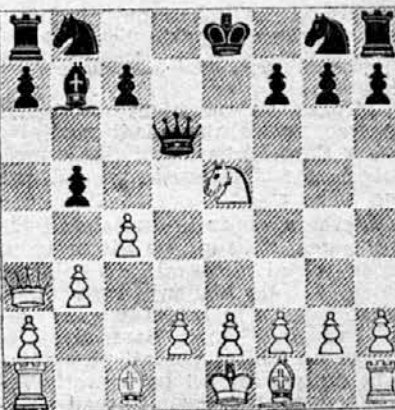
Samomor črne dame. (H 33)

Šahovska kombinacija

Pozicija v partiji Torre-Ed. Lasker
(Čikago 1926.)

Po potezah

1. Sf3 d5, 2. c4 d×c4, 3. Sa3 e5, 4. S×e5 L×a3, 5. Da4 šah b5! 6. D×a3 Lb7, 7. b3 Dd6 nastane tale pozicija:

Sledilo je:

8. Lc1-b2?	f7-f6
9. Da3×d6	c7×d6

itd. In vendar bi bil črni lahko figuro dobil:

8. Lc1-b2?	c4-c3!!

REŠITEV PROBLEMA št. 1

1. Ta2-f2	a5-a4
2. Kc1-d2	a4-a3
3. Tf1-a1	a3-a2
4. Kd2-e1	Lg1×f2
5. Ke1×f2 mat.	

REŠITEV PROBLEMA št. 2

1. Sf6-e8	Kh6-h7
2. Df4-f8	Sg5-e6
3. Se8-f6 mat.	
1. ...	Kh6-h5
2. Kh1-g2!	kar koli
3. Sf6(g7) ali Dh4 mat.	

Praktični nasveti

Pogosto se zgodi, da povabljeni gostje pri večerji — potem ko je ozačje že nekoliko lahkotno — zamenjajo kozarec. Ker to ni niti higienično, niti praktično, si je neka bistra glavica izmislila ljubke papirnate napise imen gostov, ki jih prilepimo na kozarce. Te napise lahko naslikas sama na tenak papir — biti morajo kajpak zanimivi, v obliki srčec, krogov ali kvadratov. Vsekako pa kajpak ne smejo kaziti kozarca, potlej je bolje, da se tega dela sploh ne lotiš.

Včasih ubijemo kakšno porcelanasto ali pa stekleno posodo, da se črepinje razleže po kuhinji na vse strani. Pometemo in mislimo, da smo storile svojo dolžnost. Kaj še! Metla ne pobere s tal vseh najmanjših drobec stekla, ki nas bodo prihodnjč, ko bomo tla ribale, pošteno ranili v roke. Takšne drobce najlaže poberejo s tal z mokro krpo ali vato.

PROBLEMI NAŠIH DNI

ČAR IGRAČK

S čim naj se igrajo naši otroci

Igrača je koristna stvar, ako ustreza dvema glavnima zahtevama: v zabavo mora biti in vzgojno mora vplivati. Da je zabavna, mora zbuditi otrokovo zanimanje. Vse, kar draži radovednost, mika njegovo zanimanje. Razen tega se stopnjujeta vrednost in porabnost slehernega predmeta s tem, da se otrok na njem uri v spretnosti. Vzgojni namen, čeprav je važen, dosežemo tako po ovinku, je pa v načelu posledica udejstvovanja vzbujenega zanimanja. Zaradi tega je torej naravni posledek izražanja.

Na splošno naj bo igrača toliko večja, kolikor je otrok manjši. Neverjetno je, kaj otroci vse požro. Pred dvema letoma so prinesli dveletnega otroka, na neklo kliniko, ker je že dva meseca neprestano kašljal. Ko so tam vprašali mater, ali je otrok morda požrl kakršen koli predmet, je seveda na vso moč in ogorčeno zanimala, da bi otrok dobil kdaj koli kakšne trde jedi. »Saj še zvečiti ne zna, kako bi po tleh požiral kaj drugega kakor same tekoče jedi!« Ko so pa otroka rentgenizirali, so ugotovili, da mu tiči v pljučih kositrni vojak. Najbrž ga je bil malček za božič pobasal iz kupa igračk njegovega bratca. In v malčkovih pljučih so ga našli šele v juliju. Menda ni strokovnjaka za otroške bolezni, ki ima bronhoskop, da bi ne mogel odpreti manjše trgovnice z otroškimi igračkami, ki jih je izvelkel iz železčkov in pljuč neboljenih malčkov.

Razen velikosti igrače, je važna tudi oblika, zlasti za majhne otroke. Igrač z robati in ostrimi robovi se je treba varovati. Med najtragičnejšimi primeri, ki se jih spominjam, je žalostna usoda nekega edince, ki so mu kupili balonček, nasažen na koničasti palici, ko je bilo otroku šele 16 mesecev. Komaj nekaj ur pozneje so pripeljali otroka v bolnišnico. Za balonček je bil otrok tako navdušen, da je tekal z njim okrog, ne da je vedel, da je padel — in od takrat ima ubožček stekleno oko.

Posebno važna je snaga. Stvari, ki so vedno v rabi, se močno umazejo. Sicer je dandanašnji mnogo igrač, ki se dajo umivati, a vsako ne misli na to. Zato je važna, da že otroka samega že kar v začetku navadimo na čistočo. Za doseg občutka potrebe po snagi uporabimo pot preko igrač, ki jih smatra otrok za svojo lastnino. Ne glede na vzgojno plat je pralna igrača ali igrača, ki jo lahko pomijemo, mnogo bolj higienska kakor tista, ki je ne moremo z vodo in z milom očistiti nenehno, torej škodljiva klis.

Od rojstva pa do konca drugega ali tretjega meseca ne kaže otrok do malega nobenega drugega zanimanja, razen tistega, ki se tiče potreb njegovega telesca. Od tretjega do osemnajstega meseca mu že rabijo trije čuti: vid, sluh in občutek. Vsaka igrača, ki mu

jo damo v tej dobi, naj bo omejena samo na vpliv na te čute. Torej: pisani predmeti, raglje, gumaste živalce in zoge. Seveda morajo biti vsi ti predmeti takšni, da niso otroku nevarni. Otroci se igra po navadi sam; to se pravi, otrok je zmožen, da se sam zabava.

Čut potrebe po skupnosti se pojavi šele po malem. Z dvema letoma začne otrok kazati zanimanje za tovarštvo. Od osemnajstega meseca do štirih let hoče otrok pri igri gibanja, zato mora biti vsaka taka igrača, da ustreza tej njegovi potrebi. Gugalni konjčki, vozički, samokolnice in podobne igrače so najprimernejše. Otroci jih ima rad, ker dražijo njegovo zanimanje. V tem času se začne razvijati pri otroku tudi želja po pomenjanju in budi se v njem čedalje bujnejša domišljija. Otroci obeh spolov začno kazati smisel za oblike, simetrijo in ritem. Tri do štiriletna dekletka že cenijo punčke, bratce v tej starosti pa gotovo bolj mikajo živalce, kositrni vojaki in podobna šara.

Otroci skorajda ne poznajo igre, pri kateri bi ne bilo gibanja važno, če ne celo vevlačno in odločilno. Vsak predmet, ki mu da možnost, da se razgiblje z njim ali zaradi njega pri igri, je dobrodošlo darilo za vsakega otroka med 4. in 10. letom. Denimo: trikolice, kolesa, vrtavke, strojčki, železnice, drsalke, sani, skakalne vrve. Vsi ti predmeti vesele otroka, hkratu mu pa dajo možnost, da uporablja svojo energijo.

V teh letih je kaj važen stvariteljski element. Domišljija budi vedoželjnost. Otroci s petimi leti prevaža na svojem vozičku kamenčke in drva, nalaga na voziček pesek in ga odlaga nekaj metrov dalje v jamico, ki si jo je sam skopal. Seveda so mu potrebni: motika, lopata in grablje, sicer ne more ne graditi ne nalagati in ne kopati. Dekletka v tej dobi čepa na kupu peska in se igrajo s tem, da polnijo korce s peskom in jih spet praznijo. Ako jim portane to dolgočasno, stečejo po škroplnico in zalivajo cvetlice, najsi so cvetlice res na vrtu, ali najsi cveto samo v njihovi domišljiji.

Ob slabem vremenu se igra šestletni fantiček z železnico, s svojimi živalami ali nazadnje s kositrnimi vojači. Njegova sestra menda takrat striže slike iz kakšne knjige in jih ponosno lepši na kore papirja. Začimale jo bodo pravljice, ki ji jih mati prebira — in oha, sestra in bratec, bosta z živim zanimanjem doživljala vse dogodivščine opisanih junakov. Zato velja knjigam v otroškem življenju posebna pozornost.

Pri otrocih med 7. in 10. letom je igra že nekakšno tekmovalno. Najvažnejše njihovo opravilo je takrat žiganje, guncanje, plezanje, skakanje in

podobno. Nič manj jih ne privlačujejo težavnejša dela. Mižarsko orodje, opeke in druge take potrebne stvari jim že rabijo za postavljanje kočic, pasjih hišic, sotorov in skrališč. Njihova vedoželjnost že sega po magnetu, laterni magici, daljnogledu, letalih in skoraj vseh zanimivih predmetih.

Dekletcu postane v tej dobi punčka tako važen predmet, da ji posveča vso svojo skrb, saj jo neguje in se pogovarja z njo, kakor z živim bitjem. S posebnim preudarkom ji izbere ime, hvali jo, ako je »pridna« in jo graja, kadar je »razposajena«. Prav živa je zanjo.

Za otroke obeh spolov je gledališče najlepša zabava. Mala dekletca se igrajo družino, trgovino in šolo. Seveda potrebujejo za to »sobece«, vozičke za punčke, knjige, lončke in krožnike, skratka vse, kar je potrebno za tako »gospodinstvo v mikaturi«. Fantje so kajpak navdušeni za pultolovščine. Igračo se vojaške stražnike, detektive ali pa gasilce. Njihovo orodje in orožje vse predobro poznamo, zato ga ne bomo naštevati.

Med 10. in 13. letom je igra predvsem kosanje in tekmovalne. Vsak hoče vse znati in vsak hoče drugega prekositi. Telovadba je najvažnejša, zlasti orodna. Brčanje zoge, smučanje in spuščanje zmajev so glavne vrste takega sporta, ki pospešujejo otrokov razvoj v telesno-razvojnem in družabnem pogledu. Orodje jim je še zmerom važna zadeva, le da jim rabi za večje stavbe. Dekleta kažejo na splošno večje zanimanje za domače delo, denimo za pletenje košaric, nizanje biserov, pletenje telovnikov in šivanje.

Mnogo je igrč, ki zbujajo čut za umetniško udejstvovanje. Poslikavanje in nalenčanje slik, izrezovanje slik in zanimivih risb vse to prebudi prenogokrat speče talente, ki bi ostali sicer do poznejše življenjske dobe skriti. Znano je, da dozorijo marsikateri umetniške sposobnosti mnogo prej, ako smo jih odkrili v zgodnji mladosti in smo jih odtlej s pametjo negovali. Kakor pa če smo vedeli zanje in smo jih zanemarjali. Smisel za risanje, za godbo in resništvo si lahko človek zgodi pridobi, če se s primernimi sredstvi trudimo, da zbudimo pri otroku veselje do tekmene opravila.

Igrača budi tudi duševno živost. Ako naj igrčica izpolni svoj namen, mora otroka vzbuditi v domišljijo in mu mora dati priložnost, da započi tudi svojo vedoželjnost. Prej, ko se ni bilo tolikšne industrije igrač, so bile igrčke med najvažnejšimi igračmi otrok. Vzgojitelj je navadno kakšen predmet pobiral z vseh strani, potem pa je vprašal: »Kaj je to?« Naloga njegovih poslušalcev je bila po njegovem opisu ugotoviti tisti predmet. Ta oblika duševne vzgoje je koristna predvsem za vzgojo konstruktivne mišelnosti. Dandanes se je ta umetniška igranja izgubila, čeprav bi bila za naše malčke velikega vzgojnega pomena. Razne igre za vašo potrebnost, kakor skladanje raznih slik iz barvnih kock, vse tiste igre, ki terjajo od otroka vašo mišl in delavnost, so izvrstne za otrokov duševni razvoj.

(Po čikaškem časopisu Hygeia)

H. C. Andersen: DIVJI LABODI

Dnevi so polzeli drug drugemu enaki. Kadar je veter vel skozi velike rožne grme pred hišo, je šepetal rožam: »Kdo je lepši od vas, vrtnice lepe?« Toda rože so odkimale in dejale: »Eliza je lepša!«

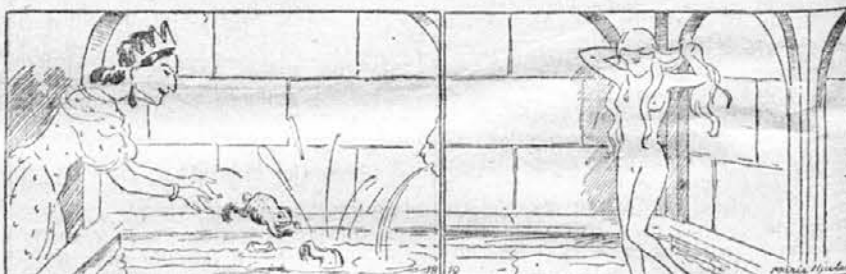
Če je stara kmetica ob nedeljah sedela na pragu in brala iz svojega molitvenika, in če je veter obračal liste in vprašal knjigo: »Kdo je pobožnejši od tebe?« je odgovoril molitvenik: »Eliza je pobožnejša!« In kar so dejale rože in kar je povedal molitvenik, je bila gola resnica.

Ko je dopolnila Eliza petnajsto leto, je morala domov. Ko jo je pa kraljica videla tako lepo, jo je popadla jeza; tudi njo bi rada takoj spremenila v divjega laboda, toda tega ni mogla, ker je hotel kralj svojo hčerko takoj videti.

Zgodaj zjutraj se je kraljica kopala v marmornatem kopalšču med mehikimi blazinami in prečudovitimi preprogami. Vzela je v kopalšču tri krastače in rekla prvi: »Sedi Elizi na glavo, da bo nemumna, kakor si ti.« Vzela je drugo in dejala: »Sedi Elizi na čelo, da bo grda, kakor si ti.« Vzela je tretjo in dejala: »Počivaj na Elizinem srcu, da bo postalo tako hudobno, da jo bo bolelo.«

Potem je položila krastače v čisto vodo, ki je takoj dobila zelen odtenek.

Poklicala je Elizo in ji velela potopiti se v vodo.

Ko se je potopila Eliza v vodo, ji je sedla prva krastača na lase. Takoj nato ji je sedla druga krastača na čelo. Precej potem ji je sedla tretja krastača na srce. Toda glej! Eliza tega niti opazila ni.

Kakor hitro se je vzravala, so plavali na vodni gladini trije makovi cvetovi. Če bi ne bile živali strupene in če jih ne bi bila coprnica začarala, bi vzplavale na gladino rdeče rože. Toda Elizino srce je bilo tako pobožno in tako nedolžno, da je umelo celo strupene krastače spremeniti v makove cvetove.

Ko je hudobna kraljica videla ta čudež, je namazala Elizo s črno mastjo, obraz pa z nekim smrdčim mazilom. Na svetle kodre ji je vlija nekakšno lepilno vodo, da so se sprijeli v grde voze. Tako nihče ne bi mogel spoznati v tem grdem otroku lepe Elize.

Tedaj se je njen oče zelo prestrašil, ko jo je zagledal in je dejal, da to pač ni njegov otrok.

Najboljša pravila za življenje

Neko ameriško društvo je priredilo anketo za najboljša pravila za življenje. Komisija je dognala, da so dolga pravila med najboljšimi:

1. Navadite se na težko delo, kajti brez težkega dela, telesnega ali duševnega, je uspeh nemogoč!

Najsrečnejši je tisti človek, ki je našel delo, ki se mu lahko posveti z vso dušo, z vsem srečjem in z vso svojo močjo. Delo pomaga utrditi značaj. Ne sramujte se rok, umazanih od dela! Ko ste se odločili za svoj poklic, prične se vso silo, da boste dosegli uspeh v njem. Na lestvi življenja sede na spodnjih klinih ljudje, ki delajo samo zato, ker morajo, in sicer brez veselja. Prebijte se čez te ljudi in popnite se svobodno višje in višje.

2. Pridobite si kar največ znanja, kar pripada bodočnosti inteligenci.

Če je bila vaša izobrazba v mladosti premajhna, tedaj se lahko zdaj sami vzgojite. Dobite si knjige, berite jih in izpisujte si iz njih. Lahko se vzgajate že iz izkušnje, s pogovori z izobraženimi ljudmi, ali pa, če poslušate predavanja v radiu. Če utegnete, hodite v izobraževalne večerne tečaje. Za učenje si vzemite vsaj uro časa na dan! Ne zavrzite nekaterih knjig samo zato, ker jih že v začetku ne razumete. Urite si svoj razum in svoj spomin.

3. Ne zanemarjajte svojega zdravja, kajti bolezen je največja ovira v življenju.

Telovadba je največja potreba nas vseh. Navadno ne posvečamo dovolj paznje higieni. Ne jejte preveč! Med jedjo ne pijte in bodite zmerom zmerni! Ne bodite nikoli žalostni! Išcite pri ljudeh in pri stvarih vse ono, kar je najboljše in ohranite humor tudi v zapletenem položaju. Če so pa kljub temu okoliščine, da ste žalostni, jih skušajte kar najhitreje premagati. Varujte se onih stvari in navad, ki

vas napravijo za slabotne in neodporne.

4. Ne pozabite, da tudi vaše telo in vaš duh potrebujejo počitka!

Spanje je med največjimi darovi, ki jih je človek dobil od narave. »Rana ura, zlata ura!« To je danes tako zelo težko uresničiti. Mnogi so izpremenili noč v dan, pa tudi dan v noč. Mnogo boste pridobili, če boste pričeli z delom že rano zjutraj. Če se pa potrudite, da vam delo znane odpočije, vas bo ta počitek zelo osvežil. Lezite vsaj ob desetih zvečer.

5. Varčujte in naučite se spoznavati vrednost denarja!

Če se morate sami prebijati skozi življenje, se boste najbolje naučili varčevati! Ni potrebno, da omejite samo svoje izdatke, temveč tudi svoje navade. Zaradi teh navad ne znate vselej s pridom varčevati. Živite odslaj v mejah svojih dohodkov in ne razmetavajte denarja, ki ga nimate. Dolgov se bojte prav tako kakor vrage!

6. Vaš poklic naj vam bo prvo, toda zanimajte se tudi še za druge stvari!

Glavni pogoj za vaš uspeh je red v vašem delu in v vašem poklicu. Moški ali ženska, ki v svojih srednjih letih še nimata nikakšnega pravega zanimanja za katero koli stvar na svetu, sta obžalovanja vredna. Gojite glasbo, ljubite književnost. Učite se v prostih urah predmetov, ki vas zanimajo. Neprenehoma izpopolnjujte svojo izobrazbo.

7. Bodite športniki, toda ne pretiravajte!

V dobro urejenem življenju vam še zmerom ostane dovolj časa tudi za šport. Vsakomur je potrebno gibanje, pa čeprav greste samo na izprehod. Posvetite se športu, kolikor vam je le mogoče. Vendar ni treba, da bi prav šport v vašem življenju igral glavno vlogo, če imate svoj poklic in svoje delo.

8. Izbirajte si skrbno prijatelje, posebno pa ženo ali moža!

Nikoli niso dovolj pazljiv, kadar si izbirate prijatelja. Od dne do dne delajo razni ljudje na vas dober, pa tudi slab vtis. Vi se tega ne zavedate. V mladosti sklepate mnoga prijateljstva, nekatera koristna, nekatera škodljiva. Mnogi sklenejo zakon samo zaradi lepega obraza ali prijetnega govorjenja. Važno pa ni ne prvo in ne drugo, važen je značaj človeka, ki z njim živimo vse življenje. Za srečen zakon mora biti poleg telesne tudi duševna vez med zaljubljenici. Skupni interesi, dobro razpoloženje, ljubeznivost, vedre misli, skupne težnje, nesebičnost, štednja, predvsem pa lep značaj in tudi zaljubljenost, to so glavni pogoji za srečen zakon.

Nesreča je pa v tem, da se mladi ljudje pogosto samo slepo zaljubijo, se hitro poročijo, šele po medenih mesecih pa prično iskati tiste pogoje, ki jih v resnici ni.

9. Potrudite se, da vam bo nesebičnost prešla v navado in pomagajte drugim!

Ne hvalite se s tem, da hočete podcenjevati druge. Ne govorite nikdar o sebi in trudite se, da ne mislite na sebe. Sebičen človek je tako nesimpatičen kakor pokvarjeno dete. Najboljše je pa ono življenje, ki ga živite samo zaradi sebe. Največja radost je pomagati tistim, ki bi se brez nas ne mogli preživljati.

10. Oblikujte svoj značaj!

Od značaja je odvisen uspeh. Vraga je ono, v kar verujemo, delo je tisto, kar delamo, a značaj je tisto, kar smo! Toda vse to troje je potrebno, da dosežemo v življenju uspeh. Značaj je temeljni in zadnji kamen pri gradbi uspeha. Dober značaj pomeni skromnost, samodisciplina in čistost življenja!

MRTVA NEZNANKA

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠK. NAPIŠAL E. PHILLIPS OPPENHEIM

10. nadaljevanje

Izraz na njenem licu je bil presenetljiv; nikoli je Jim ni še videl takšne, čeprav je bil že dolgo let z njo poročen. Lica so ji tedaj bolj bledele, in iz njenih oči je odsevala groza. Gost ob kaminu ni bil še nicesar opazil, zakaj bil je sklonjen naprej in se je grel. Odsev plamena je osvetljeval njegov lep obraz.

Jim je naposled nestrpno ponovil svoje vprašanje, in tujec se je v zadregi obrnil, kakor da bi se bil začudil, v kakšno nepriliko je pahnil te ljudi. Njegov gib je predramil ženo iz zamaknenosti. Zbrala se je brž in odhitela po obleko. »Ali bi gospod morda kaj jedel?« je oklevajoče povzela, ko mu je prinesla obleko.

»Kajpak, kajpak!« je dobre volje vzkliknil in se ji nasmehnil. »Nasploh sestradan sem, draga gospa. Kaj pa premore vaša kuhinja?« »Malo gnjati in dobre ribe. Pa še s čajem vam lahko postržem.« »Riba je imenitna jed. Te mi dajte. A tudi za vroč čaj vam bom hvaležen. Kje bi se pa lahko preoblekel?«

»Kar tu ob ognjišču. Stopila bova z možem dotle v drugo sobo. Večerjo vam bom kaj pripravila.« Odsila je iz sobe, tudi mož je stopil za njo. Kmalu potem se je vrnila z bleščečo belim prtom in pokrila mizo. Gost se je bil medtem že preoblekel in je utrujen od hude poti in izčrpan od vlage in hlada zadremal na stolu poleg ognjišča. Nekajkrat ga je na skrivaj ošinila s pogledom, ko se je pa prepračila, da že trdno spi, je stopila prav blizu in si je ogledovala njegov obraz. V grobem moževem obličju je bil videti še mladostnejši, še lepši. Srce ji je jelo hitreje utripati — in spet ji je spreletel lice prestrašen izraz. Zakaj je bil prišel, kaj naj to pomeni? Ko bi ga le upala vprašati!

Težki korak njenega moža jo je preplašil; brž je stopila spet k mizi. Jim je vstopil, noseč na pladnju kadečo se večerjo in čajni kotliček. Ko sta skupaj vse lepo in skrbno pripravila, sta tujca zbudila. Skočil je pokonci in sedel za mizo.

»Ali sem mar res zaspan? Prav za prav bi me morala že lakota zbuditi.« Medtem ko je jedel, so se večkrat odprla vrata, in skozi špranjo je pokukal zdaj ta zdaj oni. Tujec se je čudil temu, toda zdajci se mu je posvetilo.

»O, nemara je pri vas gostilna, Mrs. Doorova?«

»Da, gospodi!«

»Torej na kar pokličite noter te ljudi, ki tam zunaj prezebajo.«

»Ali ne bodo v napotje in nadležo, gospod? Malce okorni in neolikani morže so.«

»Kaj še! Kar pokličite jih!«

Ko so se vsi zbrali v sobi, jih je ogovoril:

»Na moč sem vam hvaležen, da ste me rešili s tistega neprijetnega skalovja. Krčmarica, nalijte jim plačel! Kar bodo nocoj popili, gre na moj račun.«

Radostno mrmranje in svetli obrazi so oricali o njihovem zadovoljstvu. Kmalu nato je tujec poveljal in si primaknil stol k ognjišču. Iz plašča, ki se je sušil ob ognju, je vzel tobacnico in se zadovoljno zleknil na stolu.

»No, zdaj mi pa brž povejte zgodbo o tem gradu tu gor,« je ogovoril Jima Doora.

18. POGLAVJE

Jimova zgodba

Krčmar se je nekajkrat odkaslal, potem je pa pogumno začel. Tudi kmetije so si primaknili stole bliže, le Jimova žena je obsedela

v mračnem kotu, kjer je ni dosegel sij svetilke ne zar prasketajočih polen iz ognjišča.

»Tale grad na skali je last lorda Alcestona. Gotovo ste že kaj slišali o njem. Bil je velik gospod v Londonu, in pravijo, da je tam zmerom mnogo delal. Tak je bil tudi videti.«

»Ali je kaj pogosto zahajal sem?« mu je skočil mladi mož v besedo. »Saj to vam hočem ravno povedati. Čeprav je bil član parlamenta in je pisal knjige in take reči, je vendar vsaka dva meseca ali vsaj vsak tretji mesec prišel sem — včasih kar za ves teden — da se je tu odpočil. Toda prihajal je zmerom kar nepričakovano. V velikem južnem stolpu je lepa soba, ki je morala biti zmerom zanj pripravljena. Tam ste videli tisto luč...«

»Kdo pa zdaj tam stanuje?« Jim je spet samo stresel z glavo. Sam in z njim vred vsi drugi so se prekrizali.

»Kadar je bil stari lord na gradu, je gorela tam luč vsako noč prav do zore. Takrat je pisal svoje papirje. Malo pred svitlom je luč ugasnila, in potem smo vedeli, da je legel k počitku. Po navadi je spal do opoldne. Potem je pa šel ven in je po skalah streljal divjačino, ali je pa odveslal na morje. Včasih je tudi ribe lovil, na trnek ali z mrežo. Zmerom je bil sam, in čež dan ali dva je bil koj videti bolj svež in čil.«

»Ali je bil res zmerom sam na gradu?«

»Zmerom. Kar pomnimo, ni bilo nobenega obiska na gradu. Saj so same razvaline. Kako dolgo je temu?« je zdajci vprašal svojo ženo.

»Kakšnih šest mesecev,« je mirno odvrnila.

»Torej pred kakšnimi šestimi meseci sem bil z drugimi vaščani zmes — ribarili smo — ko smo zdajci uzrli v lordovi sobi luč. Svetila je posebno svetlo in jarko. Vsi smo mislili, da je lord spet prišel za nekaj dni, in zjutraj sva šla z Billom Foulsonom na grad ribe ponujati. Na gradu sta sicer samo dva človeka, Mrs. Smithova in njen brat, stari Tom Craggs. Toda ta je malo zmešan. Stopila sva torej pri zadnjih vratih in sva zavila naravnost v kuhinjo. Mrs. Smithove ni bilo tam. Ko sva malo čakala, sva stopila kar v njeno sobo. Sečela je v naslonjaču in bridko ihtela. Mislil sem si, da je nemara ni kaj v redu v lordovi sobi, ko je pa tako nepričakovano prišla.

Marta, kaj pa je, za pet ran božjih? sem jo vprašal. Ali se je kaj zgodilo? Lord je menda tu, ne? Videli smo snoči luč v južnem stolpu.«

»Kakšno luč! Kaj še!« je zmeden mrmrala in vila roke. »Saj smo videli luč, Bill in vsi ribiči. Kdaj je pa prišel?« sem trdovratno vztrajal na svojem.

Toda odgovora ni bilo. Revica se je tisti hip zgledala nezavestna. Polivale sva jo z mrzlo vodo, in čele ko sva ji zasmodila kurje pero pod nosom, se je počasi zavedla.

»Ah, naš milostivi gospod!« je tiho dejala, »naš milostivi gospod...«

»Kaj pa je z gospodom?« sem vprašal.

»Mrtev je!«

»Kaj, mrtev naj bi bil, ko je bil pa še snoči na gradu?«

»Ne, umorili so ga! V Londonu, predčerašnjim!«

Nisem mogel verjeti, ko sem tako nepričakovano izvedel to strašno novico. »Od kod in čemu pa potlej luč v njegovi sobi?« sem ves zmeden vprašal.

Pokazala mi je ključ od njegove

sobe, viseč na steni pri vratih. Kar streslo me je in leden pot me je

oblihl, ko sem videl, da je ves zavil v pajčevine.

Ta ključ je tri mesece ni bil v rabi. Ko je bil lord poslednjikrat tu, je odločno prepovedal, da bi kdo le nos pomolil v njegovo sobo, dokler se ne bo spet vrnil.«

»Saj smo vendar videli luč v njegovi sobi,« sem spet trdovratno ponovil.

»Prebledela je in ustnice so ji začele drhteti. Saj vendar ni bilo nikogar v sobi, če je pa kdo bil, je bil sam duh!«

19. POGLAVJE

Lord Alceston se da spoznati

Sledil je kratek molk.

»Ali ste videli luč tudi še potlej?« je čez nekaj časa vprašal tujec.

»Skoraj vsako noč.«

»In ste mar prepričani, da v lordovo sobo ne drže nobena vrata razen tistih, ki hrani Smithova ključ od njih?«

»Ne, drugega vhoda ni.«

»Torej je ta Mrs. Smithova na gradu nekakšna oskrbnica? Ali se vam ne zdi verjetno, da bi bila ona ali njen brat v kakršni koli zvezi s tisto skrivnostno lučjo?«

»Nak, prav gotovo ne. Luč je zagorela tudi nekoč, ko sta bila oba pri nas v vasi.«

Posebno pazite, kaj bolnik pije! Če vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče mineralno vodo

ono z rdečimi srci

Če sami bolebate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

»To je pa res čudno. Od zlomka sem radoveden, ali luč zdaj še vedno gori!«

Stopil je k vratom — in vsi za njim. Jim Doore je odprl vrata in besen piš vetra se je zagnal v sobo in ugasil Jimovo svetilko. Slike po stenah so kar zarožljale. Do malega vsi so stopili nazaj k ognjišču, toda Jim Doore je šel s svojim gostom ven. Kljub dežju in viharju sta zrla proti velikim, črnim razvalinam, od koder sta mežikali dve lučki. Jim je gostu razlagal, da gori nižja luč na levi v Martinovi sobi, svet v desne zgoraj pa žari iz južnega stolpa.

Ko sta se spet vrnila v sobo, so si vaščani z napeto radovednostjo ogledovali tujca, ki je sedel k ognjišču. Trpaleči plamenčki so metali svet na njegovo lice. Ljudje so ugibali, kdo neki je, in čemu je prišel v ta kraj. Toda predvsem jih je vse zanimalo, kaj bo le rekel o tej skrivnostni luči.

»Da ni noč tako viharja, bi jo kar gor mahnili, da razvozlam skrivnostno uganko,« je menil čez nekaj časa. »Jutri zvečer bom pa res poiskal jedro v tem orehu!«

»Ali mar mislite, da naju bi Mrs. Smithova kar tako meni nič 'ebi' pustila tja?« je nejevolno vprašal Jim Doore. »Še nikoli ni bil noben tujec na gradu. Toda — za pet ran božjih!« je zdajci vzkliknil in se zastremel tujcu v obraz.

»Ljudje, tak oglejte si vendar tega gospoda!«

»Kaj ti pa je, Jim?« so začudeno vpraševali drug za drugim.

Krčmar je z iztegnjenim prstom kazal na mladega moža. »Ali ni mar ko izklesan stari mylord?«

Zdajci so opazili tudi vsi drugi neverjetno podobnost. Samo Mrs. Doorova je ostala mirna, zakaj svojega gosta je bila spoznala že kar na prvi pogled.

»Zdaj je res najpametnejše, da vam kar sam povem, da sem res lord Alceston.«

»Lordov sin!« je brez sape kriknil Jim Doore.

»Da.«

Sledil je globok molk. Vsi so si mladega moža spoštljivo in nekam s strahom ogledovali.

»Nikar se zato ne vznemirjajte, dobri ljudje,« jim je mladi lord skušal viliti pozama. »Vsi do počasnega ste bili ljubezni z mano in nesebično ste mi prišli na pomoč. Prav od srca sem vam hvaležen za to.«

Ljudje so se nekoliko umirili, toda nenadejano se jim je vsem zazdelo nemogoče, da bi še dalje ostali v isti sobi, kjer se ob peči greje pravi pravcati lord. Drug za drugim so se z okornimi prikliki nerodno a vendar prisrčno poslovili. Jim Doore je stal ves zbežan ob ognjišču in gledal zdaj svojo ženo zdaj svojega nepričakovanega gosta.

»Dragi Mr. Doore,« je povzel lord Alceston, »zgledujte se po svoji ženi. Saj nisem deveto čudo! In če še vi nečete ostati pri meni, mi vsaj pokažite, kje bom lahko spal.«

Mrs. Doorova je molče segla po svečnik in odprla srednja vrata. »Tukaj je, mylord, prosim!« je mirno menila. »Storila sem, kar sem mogla, da vam bo počitek prijeten. Bojim se le, da bo preveč skromno...«

Lord Alceston je stopil za krčmarico v majhno, a čisto in čedno izbičo.

»Prav prijetno je tu. Hvala vam. Lahko noč, Mrs. Doorova.«

20. POGLAVJE

Nočna pot

Mrs. Doorova je bila resda umejnija od drugih, zakaj navedila se je bila, kako je treba skrivati svoje občutke. Tej umetnosti so redku ljudje kos.

Ko se je pa spet vrnila v pivnico je zdajci popustil njen prisiljeni mir. Možu nasproti se je sesedla na stol in v njenem obrazu je bilo zapisano hudo razburjenje.

»Joj, Jim, kaj naj storim?«

Začuden jo je pogledal, zakaj prvi strah ga je bil že minil in zavedal se je, da je zlasti njegova zasluga, da so spravili mladega lorda na varno. Prav za prav je bil prepričan, da mu bo sprico tega žena čestitala in da ga bo blagorivala. Namesto tega se je pa tresla ko šiba na vodi... Jim se je v zadregi popraskal za ušesom.

»Kaj ti pa je?« je naposled vprašal.

Nagnila se je naprej in bolščala v moža, kakor da bi ne bila razumela njegovih besed.

»Saj je šlo vendar vse kakor po loju!« je pomirjevalno menil.

»Pusti me nekaj minut pri miru. Zbrati se moram,« je zavzdihnila.

»Kaj naj le storim?«

Jim si je prižgal pipo, ker ni vedel, kaj bi sicer počel.

Čez nekaj časa je vstal in jel nemirno hoditi po sobi gor in dol.

»Jim, zmerom sem ti bila zvesta in dobra žena, kaj?« je nenadejano vprašala in se ustopila predenj.

Zmeden je zrl v njeno prstenoobleko obličje in prikimal.

»Da, to si res bila. Ne mogel bi izreči zle besede o tebi.«

»Potlej me nocoj nič, pa prav nič ne vprašuj, temveč mi zaupaj. Odiš moram — pa sam!«

»Kaj, zdaj nameravaš v to viharno noč? Pa še sama?«

»Moram na grad!«

Svareče je dvignil roko.

»Ali mar ne čuješ viharja?« Očedaje besnejši postaja.

»Ni mi mar viharja. Mater moram videti. Se to noč.«

Zdajci se mu je posvetilo. Njegova žena je bila v skrbeh, da Mrs. Smithova ni na gradu vsega tako uredila, kakor je bilo treba, zato bi ji rada zdaj brž šla povedat, da je mladi lord v vasi. Ali je mar stvar naposled v zvezi s skrivnostno lučjo v južnem stolpu? Pošteno se je čudil.

= ŠPORTNI TEDNIK =

Na snegu in ledu

Prejšnji teden ni prinesel pomembnejših športnih dogodkov, ne pri nas ne na tujem. Povsod po svetu se je začela zimska sezona. Prvo besedo so imeli smučarji, na sporedu so bile pa tudi hokejske tekme.

Pri nas se je s koncem tedna nekako »uradno« začela smučarska tekmovalna sezona.

Jugoslovanska zimska športna zveza je za 6. in 7. januar določila po vsej državi klubska prvenstva, ki tvorijo že nekaj let uvod v večje prireditve. Vreme je bilo kakor naročeno, snega je povsod obilno in tako smo imeli vse pogoje za nemoteno in regularno tekmovanje. Na startu so bili z majhnimi izjemami vsi znani tekmovalci in pokazali so, da jim mlajši rod še zmerom ni kos. Klubi se dobro zavedajo, da je treba tekmovalce dobro pripraviti; zato so imeli povsod, še preden je sneg zapadel, telovadne tečaje, nato pa praktične vaje na terenu. Klubi so postavili na »klubске dneve« — tako se namreč uradno imenujejo po zvezi razpisana obvezna klubska prvenstva — vse razpoložljive tekmovalce: seniorje, juniorje, naraščaj in mladino. Ze prva prireditev je pokazala, da se tako klubi kakor tudi tekmovalci zavedajo, da jih čakajo v teku sezone še naporene in težke naloge.

Priporočila večine prireditev je bila seveda Gorenjska. Tam so doma naši najboljši tekmovalci, tam imamo najprikladnejše terene in tam je tudi najboljše sneg. V soboto in nedeljo so imeli na Gorenjskem klubske dneve naši najboljši in po kakovosti najmočnejši klubi v državi, v Planici so tekmovali člani Ilirije; na Pokljuki — kjer ima svoj ponosni dom Smučarski klub Ljubljana — so merili svoje sile člani tega kluba; v Moštrani je priredil klubska prvenstva športni klub Dovje-Moštrana, vendar brez seniorjev; na Rožni je pa naš najboljši klub v alpskem smučanju, TK Skala, priredil prvenstvo v slalomu. V Bohinju so razen tega imeli še Sokoli pokrajinske savezce tekme.

Ilirijani so imeli v soboto na sporedu tekme v teku. Nastopilo je okrog 70 tekmovalcev, ki se jim je poznalo, da so se vadili pod vodstvom našega slavnega reprezentativca Franca Smoleja. Pri seniorjih sta bila seveda najboljša državna reprezentanta Petrič in Mrak; oba sta z lahkoto zasedla obe prvi mesti. Zmagal je Petrič z razliko dobre minute. Izven konkurence je tekmoval tudi Smolej, ki je bil za 13 sekund hitrejši od zmagovalca. Tudi pri juniorjih so bili na prvih mestih tekmovalci, ki jih poznamo še od prej. Po hudi borbi sta zmagala Lojze Osvald in Janez Rožič. Pri mladini je bil prvi Jože Makovec, pri naraščaju pa Janez Makovec. V nedeljo so bili skoki na mali skalnici za 25 m. Zmagali so pri seniorjih Kavalari, pri juniorjih Mežik, pri naraščaju Rožič, pri mladini pa Petrič. Klubi prvak v klasični kombinaciji so postal pri seniorjih Anton Petrič, pri juniorjih Janez Rožič, pri naraščaju Jože Rožič in pri mladini Janez Petrič.

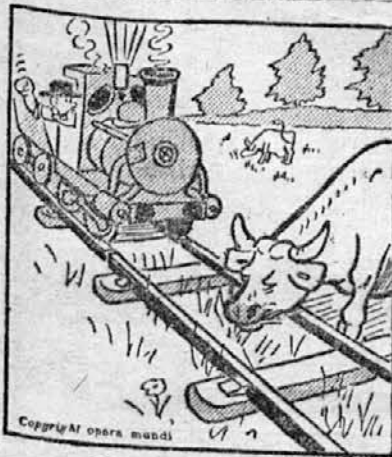
Na Pokljuki je S. K. Ljubljana končal pripravljani tečaj klubskega prvenstva. Seniorski prvak kluba je postal v teku Lado Starman, ki je zmagal v prav dobrem času. Klubi prvak v skokih je postal Edo Bevc pred Francem Palmetom.

V Moštrani je tekmovala le mladina. Največ zanimanja je bilo za skoke; zmagal je seveda neugnani Albin Jakopič pred Gregorjem Klančnikom. Izven konkurence je skakal član »Ljubljane« Karel Klančnik; po številu točk je le za malenkost zaostal za Albinom.

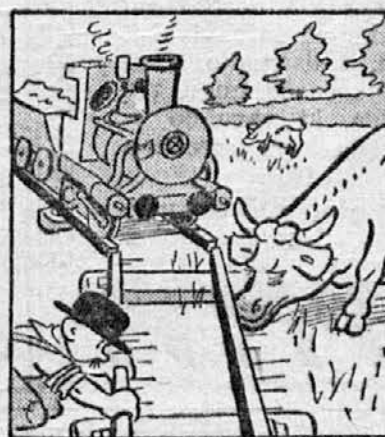
Na Rožni so Skalaši pokazali svojo nenadkrljivo umetnost. Na startu ni bilo Pračka, in zato seveda Helm ni imel prave konkurence in je najhitreje prešmugal 30 vrtic, kolikor jih je imela slalomska proga.

Zlivačno je bilo tudi na ledu. Na Hrvaškem so imeli banovinsko prvenstvo v hokeju. V zagrebškem finalu sta nastopila stara tekmeča Marathon in Zagrebačko klizalaško društvo (ZKD). Zmagal je ZKD s 6:2. V nedeljo je bila nato še odločilna sklepna tekma za naslov banovinskega prvaka med

Nadaljevanje na 12. strani.

Gospod Subito...

... kot strojevodja

Športni tednik

Nadaljevanje z 11. strani

ZKD in Varaždinom, Zagrebčani so z lahkoto zmagali s 6:0.

V Beogradu so imeli za pravoslavni božič prvo tekmo v hokeju na ledu. Povabili so državnega prvaka ljubljansko Ilirijo in madžarskega prvaka HKE. Prva tekma zaradi slabega vremena ni došla uspešno. Na igrišču je bila tako gosta megla, da je težko govoriti o regularni igri. Ilirijani svojem odličnemu nasprotniku niso bili kos in so podlegli precej visoko (1:7). V odmoru so kazali Beograščanom svojo umetnost naših najboljših umetni drsalci Palmetova, Tuma, doktor Schwab in Biber, vsi člani Ilirije.

Kljub snegu smo imeli tudi nogometni spored. Igrali so v Beogradu in v Zagrebu. V tekmovalstvu za zimski pokal je Jugoslavija premagala sarajevsko Slavijo 5:1, v Zagrebu je pa Concordia precej nepričakovano izločila Haško s tesno zmago 1:0. V soboto sta v Zagrebu igrala v prijateljski tekmi Gradjanski in beograjsko Jedinstvo neodločeno 1:1.

Med novicami, ki jih je prinesla zimska sezona, je treba omeniti selitve nekaterih znanih atletov. Iz Ilirije sta izstopila znana prvaka v tekih na dolge proge Bručan in Kvas. Še hujše je prizadeto Primorje: izgubilo je Pleterška, Gorška in še nekateri Celjane. Do spomladi se bo morda zadeva pač zgladila.

Iz Helsinkija prihaja vest, da je padel na bojišču ob Ladosem jezeru znani finski športnik Birker Valenius. V hitrostnem drsanju je bil več let prvak Finske, lani je pa postal celo svetovni prvak.

Preselitev tirolskih Nemcev v Nemčijo je precej prizadela italijanski smuški šport: najboljši tekmovalci Italije Demetz je namreč optiral za tretji rajh.

Radio Ljubljana

od 11. do 17. I. 1940.

ČETRTEK 11. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Harmonika 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Slovenščina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Reprodukcijski koncert simfonične glasbe 21.15: Samospevi 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 12. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Soliska ura 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Zenska ura 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: O programu akademske skupine SPD 20.00: Klavirski koncert 20.45: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 13. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sod reda 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O zunanji politiki 20.30: Koroško ženitovanje 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 14. JANUARJA

8.00: Plošče 8.15: Prenos cerkvene glasbe 8.45: Vevski govor 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Citre in harmonika 10.00: Radijski orkester 11.30: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Veseli zvoki 17.00: Kmet. ura 17.30: Popoldanski koncert 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Cerkevni pevski zbor z Ježice 20.45: Plošče 21.15:

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914-1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

11. nadaljevanje.

Nezaupno me je pogledal. Potem se je zdrnil in dejal:

»Hvala, gospod. Zmotil sem se.«
Tedad so se vsi moji dvomi razblinili, prijel sem možaka pod roko in mu dejal:

»Ničesar se ne bojte. Pomagal vam bom. Povejte mi vendar, kdo ste in kdo so vaši ljudje?«

Se je okleval. Pozorno sem ga ogledal. Bil je preprost možak, toda živahnost njegovih oči in njegov razgibani obraz sta pričala o precejšnji inteligenci. Segel sem v žep in potegnul iz njega svoj cesarski potni list. Odprl sem ga in pokazal svojo sliko. Neznaneč si jo je pazljivo ogledal, potem se je vrnal in strumno udaril s petami:

»Podčastnik X... z desetimi možmi, rešenci s križarke 'Karlsruhe', ki se je včeraj potopila.«

Vse se je zavrtelo okrog mene. Globoko sem vzdihnil, da bi si opomogel in premagal slabost, ki se me je lotevala. To pot so mi prvič živci za trenutek popustili. Potegnul sem mornarja k sebi in ga pričel izpraševati o urodi njegove ladje.

Iz neznanega vzroka se je bil na 'Karlsruhe' vžgal torpeda v ladji sami in razkral križarko na dvoje. Le nekaj posadke se je moglo rešiti v rešilne čolne. Sprejela jih je neka ameriška ribiška ladja. Kapitan ladje je naposled pristal, da jih bo izkrcal v Newyorku in da bo zatajil, da so nemški mornarji.

'Karlsruhe' se je vsekar potopila v zelo skrivnostnih okoliščinah. Na lepem sem se spomnil svojega razgovora z atašejem G. Ali me je potegnul on, prav tedaj, ko sem mislil, da ga že imam v svojih mrežah? Zdatj to pač ni bilo več važno, kajti križarka 'Karlsruhe' je že počivala na dnu Atlantika.

Lažni Rintelen

Priznam, da me je novica o potopitvi križarke 'Karlsruhe' hudo zadela.

Pevski koncert g. Antona Dermote 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 15. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Zdravstveno predavanje 18.20: Plošče 18.40: Mesečni slovarni pregled 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.45: Več manire — brez zamere 20.00: Spominska ura ob 125 letnici rojstva M. J. Larmontova 21.00: Radijski orkester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Citraški trio 'Vesna'. Konec ob 23. uri.

TOREK 16. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Soliska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Božje razodetje v človeku 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Gospodarsko-irgovski pregled 20.00: Radijski orkester 21.00: Klavirski koncert bolgarske glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

SREDA 17. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Harmonika 14.00: Poročila 18.00: Mladinska ura 18.40: Stajerski gradovi 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Nevidni rastlinski sovražniki 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

Najbolj me je mučilo vprašanje, ali sem morda celo jaz česa kriv, ker sem morebiti opozoril nanjo britanskega atašēja G. Zavedal sem se pa, da mi ta udarec ne sme vzeti poguma in da se moram lotiti naše stvari še z večjo previdnostjo in vneom.

Drugo jutro sem skušal priti v stik z vsemi našimi agenti. Sestajal sem se z njimi v raznih delih mesta, poslušal njihova poročila in jim dajal nova navodila. Med potjo so mi pa misli kar venomer uhajale na pripovedovanje kapitana G. o nekem Rintelenu, ki se z motornim čolnom vozi po pristanišču in ki se je že večkrat opil v pristaniških beznicah. Kdo bi le mogel biti ta nenavadni 'Rintelen'?

Preživel sem večer v elegantni restavraciji Woolworth-Buildinga v družbi svojih najboljših sodelavcev in kajpak v družbi vnetega in zvestega Maxa Weiserja. Weiser se je do solz nasmejalo, ko sem mu pripovedoval zgodbi o dozdavnem Rintelenu; vsi so si bili edini, da to niso prazne govornice in da se v tej nenavadni lupini prav gotovo skriva prav tako nenavadno jedro. Kako naj bi pa vendar odkril čudaka, ki si šteje v čast biti kapitan Rintelen? Na to vprašanje ni znal nihče odgovoriti. V pristanišču se je zmerom potikalo toliko ljudi, ki so se v beznicah opili do nezvesti in tedaj kajpak niso vedeli, kaj govore. Zdelo se je že, da te skrivnosti ne bomo nikoli odpretili. Tedaj ram je pa slučaj priskočil na pomoč.

Ni minilo štiri in dvajset ur, že sem na prav nenavaden način izvedel, da lažni Rintelen res živi.

Z vstevim Bonifacem sva se drugi dan sestala v neki zakotni kavarni. Prišel je, da mi sporoči nekaj zanimivih novic s policijskega ravateljstva. Toda vesel in živahni odvetnik je bil to pot nenavadno slabe volje. Na obrazu se mu je zrcalila prikrita jeza, ko mi je dejal:

»Nimam pravice, kapitan, da bi vas klical na zagovor, toda povem vam, da niti v sanjah nisem slutil, da utegneta biti tako neprevidezni.«

Izgubil sem potrpljenje:
»Nikar ne govorite v ugankah, Boniface! Kaj sem zagrešil? Kaj se je zgodilo? Govorite, človek božji!«

»Opili ste se,« je pribil Boniface trdo. »Strahovito ste se opili in ste

dejali, da ste tisti nemški kapitan, ki pošilja v zrak zavezniške ladje...«

To je pa že presegalo vse meje!

»Če si boste še drznili reči, da se vozim z motornim čolnom po pristanišču, se bom pošteno razjezil!«

Zdelo se je, da se bo vrli Boniface od jeze in užaljenosti spustil v jok; vsekako je nagubal čelo in si pričel vneto čistiti naočnike:

»Le kaj imate od tega, kapitan, če mučite ubogega človeka, ki vam noče drugega kakor dobro? Kaj imate od tega? Poslušajte moj nasvet in bodite pametni! Kaj iščete po pristanišču, kapitan? Ničesar niste tam izgubili, toda s tem svojim početjem boste samo pozornost zbužali.«

»Kako pa vse to veste?«

»Kako? Kako? Bedasto vprašanje! Vsa policija je na nogah! Na ravnatelstvu ne govorijo drugega kakor o tem. Vsi detektivni vas iščejo od ranega jutra do poznega večera.«

»Mr. Boniface,« sem dejal, »Mr. Boniface, poslušajte me. Nikoli se nisem napil v Newyorku, nikoli nisem nikomur dejal, da sem kapitan Rintelen in da spuščam v zrak zavezniške ladje. In nikoli se nisem vozil z motornim čolnom po pristanišču.«

Mr. Boniface si je nataknil naočnike in si poveznil klobuk na glavo:

»Zelo obžalujem, da se bova morala ločiti, kapitan. Vidim, da mi nič več ne zaupate. Zakaj nočete pošteno priznati, da ste storili napako, kakršno lahko stori vsakdo od nas? Potem bi lahko to stvar nekako potlačili...«

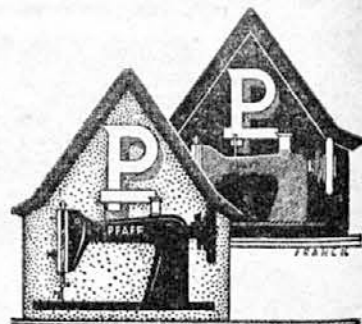
Zdatj se nisem več jezil, temveč samo še smejal:

»Le kaj naj storim, da vas prepričam? Še nikoli v življenju...«

Presenečen sem videl, da se je vrli Boniface še bolj zresnil: »Dobro, kapitan, slišal sem, da pri vas v Nemčiji, gentlemani, kakor ste vi, prisežejo na svojo častno besedo, če hočejo nekaj neizpodbitno potrditi ali dokazati. Prisezite!«

»Imenitno! Častna beseda, Mr. Boniface, da je vse res, kar sem vam rekel.«

V vsakem novem domu

PFAFF

Nakup katerega ne boste nikdar obžalovali in ki vam bo v življenju vedno v veselje. — Obiščite našo specialno veletrgovino

IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

Boniface mi je potlej še enkrat natančno razložil, za kaj gre. Vnovič mi je zabil, da je na nogah vsa ameriška policija in da brez oddiha išče nemškega kapitana Rintelena, ki se potika po pomolih in se navadno vozi v motornem čolnu po pristanišču. Boniface je dejal, da mu je to povedal neki policijski uradnik, ki je na lastne oči videl kapitana Rintelena.

»Predvsem moramo dognati, kdo je ta lažni Rintelen,« sem dejal. »Ta možak nam bi utegnil še koristiti. Storitve vse, Boniface, da ga bomo kmalu imeli v rokah!«

»Za to potrebujem vsaj tisoč dolarjev,« je stvarno odvrnil moj odvetnik. »Dobro, dobili jih boste.«

»Ne vznemirjajte se, kapitan. S tem denarjem mu bomo že zavezali jezik.« Zgodilo se je, kakor sva se domnili. Boniface je napel vse sile, da bi odkril mojega lažnega dvojnika. To ni bilo niti posebno težko. Kar na policiji je izvedel, da policija kapitana Rintelena zasleduje že od opoldne; tedaj se je namreč izkrcal iz svojega motornega čolna. Policija ga pa ne more prijeti, ker mu ne more ničesar točnega dokazati. Rada bi ga prišla v trenutku, ko bi polagal na zavezniško ladjo vžgalno bombo.

Nasmehnil sem se. Newyorkška policija je bila res naivna.

Dalje prihodnjič

MALI OGLASI

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in medico dobite naiceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 33-53

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri tranzitnem mostu

Vsekovrstna očala, calnogodi, opomeri, lornometi, vrvometri, itd. Velika izbira ur, zlatine in srebrnine. Samo kv. letina optika. Cenik brezplačno

Oblike, perito, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

KADAR PLEŠETE
VSI VAS GLEDAJO
OBUJTE LEPE ČEVLJE

5705-1206

Elegantni in fini izrezani čevlji iz atlasa, za ples in večernje zabave. Lahko se dobijo v vsaki barvi.

6805-66106

Lahki lakasti čevljički z visokimi petami in lahki podplati. Pristojajo k vsaki toaleti.

Zdrave noge, veselo življenje

Ako se Vam noge deformirajo, napravi trda koža, zarastejo nohti ali po aviljo druge nepriljetnosti, tedaj se obrnite na naše pedikerje, kateri so se izučili pod zdravniškim nadzorstvom. Odstranijo Vam nepriljetne bolečine, osvežijo z masažo noge, ter pripravijo ortopedska sredstva, ki varujejo in nečujejo noge. Pridite k nam, da Vam osvežimo noge. Pedikura in masaža nog din 10—.

Ako imate ravna stopala, Vam priporočamo najdovršenejša ortopedična vložke, ki so izdelani z največjo pažnjo in po točnih zdravniških predpisih.

